

Talousarvio ja strategia 2026

**Taloussuunnitelma
2027–2028**

Sisällysluettelo

1. TALOUSARVION YLEINEN OSA	3
1.1 Kunnanjohtajan katsaus.....	3
1.2 Talousarvion yleisperustelut	5
1.3 Kuntastrategia	7
1.4 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys	11
1.5 Väestö	12
1.6 Työllisyys.....	12
1.7 Riskienhallinta ja keskeisimmät riskit.....	13
1.8 Kuntakonsernin toiminta ja talous	14
1.9 Alijäämän kattamista koskevat toimenpiteet.....	16
1.10 Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta sekä tilivelvolliset	17
2. Talousarvion 2026 määrärahojen ja tuloarvion yhteenveto.....	20
3. KÄYTTÖTALOUSOSA	21
3.1 TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	22
3.1.1 TARKASTUSTOIMI	22
3.2 ELINVOIMAPALVELUT	23
3.2.1 Valtuusto.....	23
3.2.2 Vaalit.....	24
3.2.3 Yleishallinto	24
3.2.4 Tukipalvelut	27
3.2.5 Ateria- ja puhtaanapitopalvelut.....	28
3.3 YHTEISTOIMINTA JA YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT	31
3.3.1 Yhdyskuntatekniset palvelut.....	32
3.3.2 Yhteistoiminta	33
3.4 HYVINVOINTI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT	34
3.4.1 Hallinto.....	35
3.4.2 Kulttuuripalvelut	36
3.4.3 Kirjastopalvelut	37
3.4.4 Työllisyys- ja kotoutumispalvelut	38
3.4.5 Liikuntapalvelut.....	39
3.4.6 Nuorisopalvelut.....	40
3.4.7 Ikääntyneiden palvelut.....	42
3.5 KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT	44
3.5.1 Varhaiskasvatus	45
3.5.2 Opetuspalvelut.....	47
3.5.3 Opistopalvelut.....	50
4. Tuloslaskelmaosa	52
5. Investointiosa	55
6. Rahoitusosa	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

1. TALOUSARVION YLEINEN OSA

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2025 on käännteentekevä vaihe Pukkilan talouden ja organisaation uudistamisessa. Takana on poikkeuksellisen haastava kausi ja vahvaa järjestelmien kehittämistyötä, jossa olemme kuitenkin onnistuneet pitämään talouden hallinnan, vahvistaneet elinvoimaa ja säilyttäneet palvelut toimivina pienentyvistä resursseista huolimatta. Vuosi on ollut ennen kaikkea **tasapainottamisen ja toimeenpanon vuosi**. Uuden valtuustokauden käynnistyminen on ollut merkittävässä asemassa, ja kunta on pyrkinyt lisäämään aktiivisesti uusien valtuutettujen ymmärrystä ja osaamista. Kuntaamme siunattiin merkittävällä, Valtiokonttorin kautta saadulla perinnöllä, joka mahdollistaa hyvän työn jatkamisen yhteisöllisen kunnan kehittämisessä, taloushaasteista huolimatta.

Kuntatalouden yleiskuva on edelleen valtakunnallisesti vaikea. Valtionosuudet olivat meille negatiiviset myös vuonna 2025 (jatkuu negatiivisina vuodelle 2026) ja yleinen kustannusten kasvu jatkuu kaikkialla. Erityisesti Pukkilan kaltaiset maaseutumaiset alueet joutuvat tasapainottamaan toimintaansa ilman suuria veropohjia. Pukkilassa olemme kuitenkin pitäneet suunnan kirkkaana: **talouden vakauttaminen ja itsenäisyyden turvaaminen** ohjaavat jokaista päätöstä.

Olemme pystyneet rajaamaan alijäämän hallittavalle tasolle, ja taloussuunnitelma tähtää siihen, että alijäämä saadaan katettua viimeistään vuoden 2027 aikana. Tulopohjan vahvistamista haetaan positiivisten valtionosuuksien puuttuessa myös pakottavan kunnallisveron korotuksen kautta, valtuuston päätöksellä. Toimintamenoja hillitään tarkalla talouskurilla ja organisaation sisäisillä priorisoinneilla.

Vuonna 2025 kunnan kokonaismenot pysyvät tiukassa valvonnassa. Palveluverkkoa ja organisaatiota on sopeutettu hallitusti, ja valokuituverkon valmistuminen vuoden loppuun mennessä antaa meille uuden mahdollisuuden vahvistaa kunnan elinvoimaa ja houkuttelevuutta. Valokuituinvestointi on ollut mittava ponnistus, mutta samalla tulevaisuuden edellytys – se luo perustan digitaalisille palveluille, etätyön mahdollisuuksille ja uusille asukkailla sekä yritystoiminnoille. Vuonna 2025 panostimme erityisesti kunnan näkyvyyden ja vetovoimabrändin vahvistamiseen – tuloksellisesti.

Henkilöstö on jaksanut kannatella kuntaa vaikeiden vuosien yli ja on **kunnan merkittävin vahvuus sekä samalla haavoittuvuin osa-alue**. Henkilöityminen useiden tehtäväkenttien sirpaloituessa entisestään on yksi kunnan suurimpia riskejä. Olemme sangen kiitollisia ja ylpeitä tutkitusti hyvinvoivasta henkilöstöstämme laadukkaana asiakaspalvelun mahdollistajana. Vuosi 2026 jatkuu paineisena, mutta työn merkitys ja yhteisöllisyys ovat Pukkilan vahvuuksia. Työhyvinvoinnin, johtamisen, luottamuksen ja sisäisen viestinnän vahvistaminen ovat keskeisiä, jotta pystymme säilyttämään toimintakyvyn ja palvelulaadun.

Työllisyyspalveluiden siirtyminen kuntien vastuulle ja niiden vakiinnuttaminen Porvoon seudun työllisyysalueella on yksi tärkeimpiä edunvalvonnan kohteitamme. Vuoden alusta voimaanastunut suuri valtakunnallinen toiminnallinen muutos vaatii uusia yhteistyörakenteita ja tiivistä ajantasaista tekemistä.

2026

Kun vuosi 2025 on vienyt meidät tasapainon kynnykselle, astuu 2026 esiin uuden alkuna. Vuonna 2026 Pukkila jatkaa vahvistumista vakaammalta talouspohjalta. Tavoitteena on siirtyä alijäämäisestä tilanteesta lievään ylijäämään ja varmistaa pitkän aikavälin taloudellinen kestävyys. Kunnan omavaraisuuden ja itsenäisyyden säilyttäminen on edelleen strateginen päämäärä. Vuosi 2026 on meille uuden alkua myös toiminallisesti, kun pitkän ajan jälkeen **yhdyskuntatekniset palvelut siirtyvät osaksi kunnan omaa toimintaa** 1.1.2026 alkaen.

Kuntatalouden valtakunnalliset paineet eivät hellitä ja globaalit talousnäkökulmat indikoivat jopa ankarampia vuosia. Olemme rakentaneet toiminnastamme parhaan kykymme mukaan mahdollisimman joustavan ja ennakoivan, sillä pienen kunnan on nopealla syklillä pystyttävä vastaamaan meitä kohtaaviin muutoksiin ja mahdollisuuksiin.

Keskeisiä painopisteitä tulevat olemaan:

- Vahvistamme talouden tasapainoa ja sen ylläpitoa
- Digitalisoimme palveluita ja parannamme asiakaskokemusta
- Tuemme elinvoimaa ja yritystoimintaa ketterästi
- Tiivistämme alueellista yhteistyötä
- Rakennamme markkinointia ja viestintää uusilla avauksilla
- Valmistelemme kestäviä investointeja
- Johdamme henkilöstöä laadukkaasti ja ennakoivasti.

Jatkamme henkilöstön osaamisen kehittämistä ja työhyvinvoinnin vahvistamista. Kunnan toimintakulttuuri jatkaa vahvistumistaan – pienuudesta tulee etu, ketteryydestä voimavara ja yhteisöllisyydestä kilpailuetu.

Vuosi 2026 on meillä mahdollisuutena kääntää vaikeiden vuosien jälkeinen toipuminen kasvun ja uudistumisen ajanjaksoksi. Talouden kurinalaisuus ja yhteisön vahva tahtotila luovat pohjan sille, että **Pukkila säilyy itsenäisenä, elinvoimaisena ja toiveikkaana kuntana myös tulevana vuosina**. Joskin liikkumavaramme on paljon pienempi kuin osaamisemme, kyvykkyytemme ja tahtotilamme

Kaikessa toiminnassamme meitä ohjaa päivitetty strategia, jossa kirkkaana visiona on:

”Pienen ihmeen Pukkila – kunta, jota tilastot eivät tapa!”

Nousemme tilastojen pohjalta velkojen ja valtionohjauksen puristuksesta vahvaksi, arvostetuksi ja itsenäiseksi yhteisöksi. Pukkila on elinvoimainen, turvallinen ja yhteisöllinen kunta, jossa on tilaa ihmiselle. Tavoittelemme kasvua, mutta ennen kaikkea **arkionnellisuutta** – hyvää elämää kaikille.

Uskomme tulevaisuuteen. Investoimme, varaudumme ja uudistumme. **Itsenäisesti eteenpäin, rakkaudella ja rohkeasti**. Seilaamme valtiontalouden avomerellä myrskyissä, mutta entistä paremmalla navigoinnilla kohti tyynempiä vesiä.

Pukkilassa

Katarina Helander

Kunnanjohtaja – kunnan ylin palveluhenkilö

1.2 Talousarvion yleisperustelut

Kuntalain (410/2015 110 §) mukaan kunnanvaltuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Talousarvio sisältää kuntastrategiaa toteuttavan kokonaisuuden, jonka valtuusto hyväksyy talousarviokäsittelyn yhteydessä. Valtuuston hyväksymä kuntastrategia ohjaa kunnan päätöksentekoa ja toimintaa. Strategiaa on kirkastettu yhdessä päättäjien ja henkilöstön kanssa seminaarissa ja työpajoissa 6–10/2024 aikavälillä, valtuustoseminaarissa ja johtoryhmän työpajassa 6-2025 sekä evästekeskusteluissa kunnanhallituksessa syksyllä 2025. Päättävöitteenä on turvata itsenäinen kunta jatkossakin.

Vuoden 2026 talousarvio on laadittu vuoden 2024 tilinpäätöksen, vuoden 2025 tilinpäätösennusteen ja taloussuunnitelmakautta koskevien talousennusteiden perusteella.

- Kunnanhallitus antoi talousarvion laadintaohjeen 15.9.2025, jota oli edeltänyt lähete keskustelu 18.8.2025
- Valtuusto vahvisti tuloveron 10,4 % tasolle 29.9.2025 ja sai katsauksen talousarviovalmistelusta kokouksessaan.
- Kunnanhallituksessa 6.10.2025 esiteltiin päivitetty talousarviotilanne sekä kehys ja kunnanhallitus vahvisti kiinteistöverot vuodelle 2026.
- Strategian ja talousarvion valmistelutilanne käsiteltiin laajemmin kunnanhallituksen kokouksessa 27.10.2025.
- Kunnanhallitus käsittelee valmistuneen talousarvioehdotuksen kokouksessaan 18.11.2025 ja valtuusto 8.12.2025.

Palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet kytkeytyvät vahvasti kuntastrategiaan, millä varmistetaan talousarvion strategianmukaisuus. Talousarvion hyväksymisen jälkeen kunnanhallitus vahvistaa talousarvion määrärahoihin perustuvat käyttösuunnitelmat tammikuun loppuun mennessä. Suunnittelussa lähtökohtana ovat strategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoitujen talouden kehitysnäkymät, arvioitu väestön ja elinkeinojen kehitys sekä muut toimintaympäristön muutokset. Vuoden 2026 talousarvion laadinnassa tavoitteena on yhä talouden tasapainotus ja viimeistään vuonna 2028 kattaa vuosien 2024 ja 2025 tilinpäätöksissä syntynyt kumulatiivinen alijäämä. Valtuusto asettaa palvelualueittain toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden saavuttamiseen käytettävissä olevat resurssit, määrärahat ja tulot. Talousarvion toteutumista seurataan kvartaaliraportoinnilla.

Talous- ja verotietojen raportointia seurataan kuukausittain kunnanhallituksessa ja valtuuston kokoontuessa pidetään talouskatsaus kunnanjohtajan toimesta. Näissä seurataan taloudellisen tuloksen, toiminnallisten tavoitteiden ja tunnuslukujen toteutumista. Kunnanhallitus päättää kunnan toimielinten raportoinnista sekä tarvittaessa yksityiskohtaisemmasta talouden ja toiminnan raportoinnista. Kunnan on tuotettava tietoa kunnan toiminnasta ja taloudesta kunnan toiminnan, hallinnon ja talouden ohjausta, johtamista ja seuranta varten sekä kunnan asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi.

Kunta järjestää laissa säädetyt palvelut omana toimintana sekä yhdessä muiden kuntien, kuntayhtymien ja kumppaneiden kanssa.

Kuntatalouden kehitys ja toimintaympäristö 2026–2028

Maailmantalous on siirtynyt pysyvän epävarmuuden aikaan, jota leimaavat geopolittiset jännitteet, energiariippuvuudet ja talouden rakennemuutokset. Ukrainan sota, Lähi-idän konfliktit ja suurvaltojen välinen kilpailu muokkaavat edelleen rahoitusmarkkinoita ja kauppavirtoja. Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) ja OECD:n ennusteiden mukaan maailmantalouden kasvu pysyy lähivuosina vaimeana, noin 2–3 prosentin tasolla. Inflaatio on taittumassa, mutta hintataso ja rahoituskustannukset ovat jääneet pysyvästi aiempaa korkeammalle.

Euroalueella talouskehitys on heikkoa ja korkotaso edelleen selvästi korkeampi kuin 2010-luvulla totuttu. Euroopan keskuspankin odotetaan aloittavan maltillisen koronlaskun aikaisintaan vuoden 2026 aikana, mutta korkomenot pysyvät pitkään koholla. Tämä vaikuttaa suoraan kuntien rahoituskustannuksiin ja investointikykyyn. Energian hinnan vaihtelu ja rakennusalan taantuma lisäävät kustannuspaineita myös paikallisesti.

Suomessa talouskasvu on pysähtynyt ja valtiontalous on alijäämäinen. Valtiovarainministeriön ja Suomen Pankin syksyn 2025 ennusteiden mukaan BKT:n kasvu jää vuonna 2026 noin 1 prosenttiin, ja julkisen talouden alijäämä pysyy yli 3 prosentin tasolla. Valtion velka suhteessa BKT:hen kasvaa edelleen, ja sopeutustoimet heijastuvat kuntatalouteen valtionosuuksien ja tehtävien rahoituksen kautta.

Kuntien talouskehitys on eriytymässä: suuremmat kasvukeskukset selviävät paremmin, mutta pienissä ja väestöltään vähenevissä kunnissa tulopohja heikkenee. Kuntaliiton ennusteiden mukaan kuntasektorin keskimääräinen tulos jää negatiiviseksi vuosina 2025–2027. Verotulojen kasvu hidastuu, kun ansiotason nousu on maltillista ja kunnallisveropohja kapenee. Samaan aikaan palvelutarpeet kasvavat väestön ikääntyessä ja työvoiman saatavuus heikkenee.

Valtionosuudet eivät kata kustannustason nousua, mikä lisää kuntien omaa rahoitusvastuuta. Investointien kustannukset ja korkomenojen nousu rasittavat erityisesti pieniä kuntia, joilla ei ole laajaa verotulopohjaa. Tämän vuoksi kuntatalouden hallinta edellyttää sangen realistista taloussuunnittelua, menokurin vahvistamista ja pitkäjänteisiä päätöksiä. Kertaalleen jo siirtynyt valtionosuusuudistus (2027 alusta) on kuntien lausuntokierroksella loppuvuodesta 2025 ja uudistus tulee määrittelemään merkittävästi osan kuntien selviytymismahdollisuuksia. Taustalla on kuntien eriarvoinen rahoituspohja, jossa osaa kuntia rasittaa enemmän hyvinvointialueiden perustamisen yhteydessä tapahtuneet rahavirtojen siirrot ja muutokset (osa kunnista on joutunut ns. negatiivisille valtionosuuksille).

Paikallisesti tämä merkitsee, että Pukkilan talousarvion valmistelussa on korostettava ennakointia ja talouden hallittua sopeuttamista. Tulopohjaa on vahvistettava yhteistyöllä, yritystoimintaa tukemalla ja valtion sekä EU:n kehittämisrahoituksia hyödyntämällä. Kunnan investointien ja käyttötalouden priorisointi on avainasemassa talouden tasapainon ja palveluiden turvaamisen kannalta.

Tulevien vuosien toimintaympäristö on haasteellinen, mutta se tarjoaa myös mahdollisuuksia: vihreä siirtymä, paikallinen energiaomavaraisuus ja yhteisöllinen toimintatapa voivat luoda uutta kasvua, jos kunnan taloutta johdetaan rohkeasti ja määrätietoisesti. Kestävä kuntatalous on ennen kaikkea kykyä sopeutua, uudistua ja käyttää rajalliset resurssit viisaasti. Tämä on myös tunnistettava koko Itä-Uudenmaan yhteisenä tärkeänä edunvalvonnan ja yhteistyön kärkänä.

Palkka- ja kustannuskehitys

Henkilöstömenot muodostavat kunnissa lähes puolet kaikista toimintamenoista, ja niiden kehitys vaikuttaa suoraan talouden tasapainoon. KVTES-, OVTES- ja TS-sopimukset ulottuvat vuoden 2025 loppuun ja sisältävät yleiskorotuksia (2,0 %) sekä paikallisia järjestelyvaroja (0,5 %). Vuodelle 2026 arvioidaan kustannusvaikutukseltaan noin 3 %:n korotuksia, mikäli uusi työmarkkinaratkaisu noudattaa yleistä sopimuslinjaa.

Henkilöstön saatavuus, eläköityminen ja rekrytointikilpailu ovat nousemassa kuntien keskeisiksi strategisiksi kysymyksiksi. Työnantajamielikuvan, työhyvinvoinnin ja työkykyjohtamisen merkitys korostuu entisestään.

Eläkemaksut pysyvät KEVA:n ennusteiden mukaan noin 25 %:n tasolla, mutta työnantajamaksujen kokonaisuus on edelleen korkea. Myös lomapalkkavelka ja sairauspoissaolojen kustannusvaikutukset lisäävät henkilöstömenoja. Kuntasektorin henkilöstömenojen arvioidaan kasvavan keskimäärin 3–4 % vuodessa, mikä ylittää tulojen kasvun ja lisää painetta sopeuttaviin toimenpiteisiin.

Pukkilan talouden hallinta edellyttää jatkossa henkilöstöresurssien tarkkaa kohdentamista, tuottavuuden vahvistamista ja osaamisen pitkäjänteistä kehittämistä. Talouden ja henkilöstön johtaminen kulkevat käsi kädessä – vain sitoutunut, hyvinvoiva ja oikein mitoitettu organisaatio pystyy turvaamaan kuntalaisten palvelut ja säilyttämään taloudellisen kestävyys.

Lähteet:

- Valtiovarainministeriö: *Suomen talouden ja kuntatalouden ennusteet, syksy 2025*
- Kuntaliitto: *Kuntatalousohjelma ja ennuste 2025–2028*
- Suomen Pankki: *Taloussennuste syksy 2025*
- Euroopan keskuspankki (EKP): *Monetary Policy Outlook 2025*
- KEVA: *Palkkasumma- ja eläkemuennusteet 2025–2028*
- IMF ja OECD: *World Economic Outlook 2025*

1.3 Kuntastrategia

KUNTASTRATEGIA 2026–2028

Itsenäisesti eteenpäin – rakkaudella ja rohkeasti.

Me Pukkilassa uskomme, että kunnan menestys syntyy yksinkertaisista, arkeen juurtuneista teoista. **Strategia ei ole asiakirja, vaan yhteinen tapa toimia.** Jokainen työntekijä, luottamushenkilö ja kuntalainen vie omalta osaltaan strategiaa todeksi joka päivä. Strategiamme jatkaa rohkeuden, rakkauden ja yksinkertaisuuden polkua. Nämä kolme arvoa ovat edelleen kaiken tekemisemme perusta ja samanaikaisesti kehittämisen painopisteet.

Tavoitteemme on säilyttää itsenäinen, taloudellisesti kestävä ja hyvinvoiva Pukkila – kunta, joka toimii inhimillisesti ja laadukkaasti. Vahvistamme yrityskenttää, tuemme paikallista elinkeinoelämää ja työllisyyttä sekä seuraamme taloustilannetta säännöllisesti ja avoimesti. **Kunta, jossa kaikki hyvä on lähellä ja muut riittävän kaukana.**

VISIO

Pienen ihmeen Pukkila – kunta, jota tilastot eivät tapa!

Nousemme tilastojen pohjalta velkojen ja valtionohjauksen puristuksesta vahvaksi, arvostetuksi ja itsenäiseksi yhteisöksi.

Pukkila on elinvoimainen, turvallinen ja yhteisöllinen kunta, jossa on tilaa ihmiselle. Tavoittelemme kasvua, mutta ennen kaikkea **arkionnellisuutta** – hyvää elämää kaikille.

Uskomme tulevaisuuteen.

Investoimme, varaudumme ja uudistumme – **itsenäisesti eteenpäin, rakkaudella ja rohkeasti.**

ARVOMME

ROHKEUS – uudistumisen ja elinvoiman ydinvoima

Rohkeus tarkoittaa kykyä katsoa eteenpäin silloinkin, kun talouden realiteetit ovat liian tiukat. Olemme sitoutuneet toimimaan määrätietoisesti, mutta avoimin mielin. **Edelläkävijäys vaatii rohkeutta.**

RAKKAUS – yhteisöllisyys ja hyvinvointi

Rakkaus näkyy tavassa, jolla kohtaamme toisemme. Se on välittämistä, palvelualttiutta, vahvaa yhteistyötä ja halua tehdä hyvää. **Me uskallamme puhua rakkaudesta.**

YKSINKERTAISUUS – selkeys, suunnitelmallisuus ja vaikuttavuus

Kaikki hyvä on yksinkertaista. Yksinkertaisuus on selkeää johtamista ja ymmärrettävää suuntaa. Keskitymme olennaiseen ja teemme asiat sujuvasti. Pukkila on elinvoimainen, luonnon ja yhteisön voimaa kantava kunta, jossa **pienin voi olla suurin.**

KÄRKITEEMAT JA STRATEGINEN TAHTOTILA

ROHKEUS - **vetovoimainen ja erottuva kunta**

Rohkeus tarkoittaa päätöksentekokykyä myös epävarmuuden keskellä – se on edellytys itsenäisyytemme säilyttämiselle. Tavoitteemme on lisätä Pukkilan houkuttelevuutta eri elämäntilanteisiin. Uudistamme palvelurakenteita ja toimintatapoja – yksinkertaisemmin, tehokkaammin ja paremmin. Pienen kunnan ääni kuuluu entistä vahvemmin: teemme aktiivista edunvalvontaa ja vaikutamme rohkeasti alueellisesti sekä valtakunnallisesti.

Etsimme kumppanuuksia, mutta säilytämme oman ohjauksen ja päätösvallan. Kehitämme elinvoimaa vahvistamalla yrittäjyyttä, asumisen vaihtoehtoja ja maaseudun vetovoimaa. Katsomme eteenpäin positiivisesti – uskallamme kokeilla, uudistaa ja kyseenalaistaa.

Vetovoimainen Pukkila rakentuu viihtyisästä keskustasta, elinvoimaisista kylistä ja arjen turvallisuudesta. Luonto, yhteisöllisyys ja turvallisuus ovat kilpailuetuja, joita vaalimme määrätietoisesti. Panostamme lapsiperheiden ja paluumuuttajien houkuttelemiseen, maaseudun ja matkailun mahdollisuuksien hyödyntämiseen sekä hankkeiden ja ulkoisen rahoituksen aktiiviseen käyttöön.

Toimimme taloudellisesti vastuullisesti ja vahvistamme edunvalvontaamme maaseutukunnan näkökulmasta. Säästötoimet, resurssien viisas kohdentaminen ja kestävät valinnat turvaavat tulevaisuuden.

RAKKAUS - **yhteisöllisyys ja hyvinvointi**

Rakkaus näkyy tavassa, jolla kohtaamme toisemme. Se on välittämistä, yhteistyötä ja halua tehdä hyvää. Panostamme henkilöstön hyvinvointiin ja osaamiseen – Pukkila on kokoaan suurempi työnantaja. Vahvistamme yhteisöllisyyttä, arjen vuorovaikutusta ja luottamusta.

Tuemme erityisesti lapsiperheitä, nuoria ja senioreita elämän eri vaiheissa. Vaalimme yhteistä turvallisuutta ja ennakoimme muutoksia, jotta palvelut säilyvät saavutettavina. Kolmas sektori, säätiöt ja yhdistykset ovat meille voimavara – yhteistyö niiden kanssa on elinvoimamme perusta.

Rakkaus Pukkilassa tarkoittaa myös arjen onnellisuutta: hyvinvointia, joka syntyy läheisyydestä ja aidosta yhteydestä ihmisten välillä.

YKSINKERTAISUUS - **selkeys, suunnitelmallisuus ja vaikuttavuus**

Yksinkertaisuus on selkeää johtamista ja ymmärrettävää suuntaa. Se tarkoittaa, että keskitymme olennaiseen ja teemme asiat sujuvasti. Kehitämme prosesseja ja päätöksentekoa entistä käyttäjälähtöisemmiksi ja läpinäkyvämmiksi. Tiedolla johtaminen ja analytiikka tukevat päätöksentekoamme kaikilla tasoilla.

Pidämme huolta kunnan omaisuudesta ja infrastruktuurista vastuullisesti ja suunnitelmallisesti. Teemme harkittuja investointeja, jotka tukevat pitkän aikavälin kestävyyttä ja kuntalaisten hyvinvointia. Pidämme omistusrakenteet selkein ja strategisesti perusteltuina sekä varmistamme, että jokainen euro käytetään vaikuttavasti.

Ekologisuus ja energiatehokkuus ovat päätöksenteon perusta. Panostamme toimintavarmuuteen, turvallisuuteen ja varautumiseen – sillä turvallinen arki ja huoltovarmuus ovat osa Pukkilan kestävästä tulevaisuudesta.

Pukkilan strategia rakentuu kolmelle arvolle – **rohkeus, rakkaus ja yksinkertaisuus** – ja niiden varaan nousevat kolme kärkiteemaa: **vetovoima, yhteisöllisyys ja vaikuttavuus**. Näiden kautta Pukkila toteuttaa visiota, jossa pieni koko on vahvuus, ketteryys on kilpailuetu ja yhteisöllisyys on tulevaisuuden menestystekijä.

STRATEGIAN YTIMESSÄ ON TEKEMINEN

Toteutamme osallistavia projekteja, jotka tuottavat konkreettisia tuloksia talouteen, palveluihin ja hyvinvointiin. Projektitaulukko elää strategiamatkan mukana – uusia ideoita otetaan joustavasti mukaan.

Edistymistä seurataan säännöllisesti seuraavin mittarein:

- talouden tasapaino ja tulopohjan kehitys
- väestökehitys ja muuttovoitto
- henkilöstön hyvinvointi ja työtyytyväisyys
- kuntalaisten kokemus turvallisuus ja palvelujen saavutettavuus
- kunnan tunnettuus ja kiinnostavuus uusien asukkaiden ja yritysten silmissä

Viestintä avainroolissa

Viestintä on yksi tulevien vuosien keskeisimmistä kehittämisteemoista. Pukkilan hyvä maine, avoimuus ja positiivinen ilmapiiri rakentuvat viestinnän kautta.

Varmistamme, että tieto kulkee, jokainen tulee kuulluksi ja kuntalaiset ymmärtävät, mitä teemme ja miksi.

- Käytämme aina yhteistä visuaalista ilmettä ja vahvistamme Pukkila-brändiä kaikessa, mitä teemme.
- Kunnan imagon vahvistaminen – Pukkila tunnetaan lämpimästä, ketterästä ja turvallisesta yhteisöstä
- Markkinointia ja näkyvyyttä entistä enemmän myös kunnan ulkopuolella

Henkilöstöpolitiikka

Hyvinvoiva henkilöstö on kunnan suurin voimavara.

Pidämme huolta työntekijöistämme, kuuntelemme ja tuemme.

Työhyvinvointiin, tasa-arvoon ja osaamisen kehittämiseen panostetaan johdonmukaisesti.

Pukkila on pieni, mutta joustava ja kokoaan suurempi arvostava työnantaja, joka kantaa vastuunsa.

- Avoin, keskusteleva ja kuunteleva johtaminen
- Selkeä viestintä ja toimiva tiedonkulku
- Yhteisöllisyys ja me-henki yli toimialarajojen
- Mahdollisuus kehittää omaa osaamista ja työnkuvaa
- Riittävät resurssit ja toimivat työvälineet
- Työhyvinvoinnin tuki: TYHY-toiminta, E-passi, vaikuttava työterveyshuolto, tiimipäivät, yhteiset tapahtumat
- Arvostava, joustava ja inhimillinen johtamiskulttuuri

Palvelulupaus

Olemme juuri sinua varten. Pienistä resursseista huolimatta palvelemme ratkaisukeskeisesti ja sydämellä.

Vahvistamme yrityskenttää, tuemme paikallista elinkeinoelämää ja työllisyyttä sekä seuraamme taloustilannetta säännöllisesti ja avoimesti.

Ratkaiseva asenne

Suhtaudumme tosiasioihin vakavasti mutta kepeydellä ja uskolla. **Positiivinen, rohkea ja yhteistyötä arvostava ote tekee Pukkilasta kokoaan suuremman kunnan.**

Vaikka kohtaamme haasteita, arvojemme mukainen rakkaus ja rohkeus kantavat meitä eteenpäin.

Omistajapolitiikka

Valtuusto hyväksyy osana kuntastrategiaa kunnan omistajapoliittiset linjaukset, jotka määrittelevät, millaista omaisuutta kunta hankkii ja missä tehtävissä kunta on mukana omistajana ja sijoittajana. Pukkilan kunta on viime vuosina tehnyt ratkaisuja, joilla on vähennetty kunnan omistuksia ja tehtäviä. Omistajapolitiikka määrittelee myös omistuksen tarkoituksen ja tavoitteet.

STRATEGIAN TOTEUTUS, ARVIOINTI JA SEURANTA

Strategian toteutus

Kunnanjohtajan johtoryhmä laati osana talousarviovalmistelua ehdotuksen kunnan seuraavan vuoden tavoitteiksi, jotka valtuusto hyväksyy osana talousarviota. palvelualueet laativat valtuuston hyväksymien tavoitteiden perusteella omat tavoitteensa ja toimenpiteensä ja niiden perusteella palvelualueilla määritellään yksiköiden ja työntekijöiden tavoitteet.

Strategian seuranta ja arviointi

Strategiaa tarkastellaan kvartaaliraportoinnin yhteydessä johtoryhmäkärjellä ja tarpeellisilta osin ehdotetaan tarkennuksia, lisäyksiä tai muutoksia arjen painopisteisiin.

- 1) Arvioidaan valtuuston talousarviossa hyväksymien tavoitteiden toteutumista.
- 2) Kärkihankkeiden toteutumista seurataan
- 3) Seurataan hyvinvointikertomuksen mittareita – tavoitteena positiivinen kehitys.

Valtuusto seuraa strategian toteutumista puolivuositain talousarvion valmistelun yhteydessä syksyllä ja tilinpäätöksen yhteydessä keväällä. Kunnanhallitus seuraa tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista kvartaaliraportoinnin yhteydessä ja erillisin katsauksin sekä antaa ajantasaista palautetta ja ohjeistusta kokousrytmin puitteissa. **Strategia elää arjessa** – sen onnistuminen näkyy siinä, miten pienen kunnan teot tuntuvat suurina vaikutuksina.

1.4 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys

Mitä me tavoittelemme – KASVUA JA ARKIONNELLISUUTTA

Houkuttelemme yhteisölliseen pikkukuntaan uusia asukkaita, etätyöntekijöitä, vapaa-ajan asukkaita ja yrittäjiä. Luomme matalan kynnyksen viestinnällä, yksinkertaistetuilla prosesseilla ja reippaalla toiminnalla sekä tapahtumatuotannolla yhdessä eri sidosryhmien ja kumppaneiden kanssa arkionnellista elämää kaikille Pukkilassa. **Hyvä ilmapiiri on paras kilpailuvalttimme.**

Miten me toimimme – INVESTOIMME JA VARAUDUMME TULEVAISUUTEEN

Jos emme itse usko kuntamme tulevaisuuteen, ei siihen usko kukaan muukaan. Muovaamme toimintoja, markkinointia, ympäristöä, kaavoitusta ja rakenteita palvelemaan muuttuvia tarpeita ja kuntalaisten toiveita. **Ketteryys ja ratkaisukeskeisyys ovat tapamme toimia.**

Mitä me painotamme – ASUKKAIDEN HYVINVOINTIA JA YHTEISÖLLISYYTTÄ

Varmistamme parhaamme mukaan, että jokaisella asukkaalla on mahdollisuus yhteisöllisyyteen, hyvinvointiin ja avunsaantiin. **Kunnan paras käyntikortti on hyvinvoiva asukas.**

Mitä me uudistamme – MIELIKUVIA JA ENNAKKOLUULOJA

Vahvistamme kuntaimagoa ja markkinointia lisäämällä tietoisuutta maaseudulla asumisen monipuolisista mahdollisuuksista ja maaseutu ympäristön positiivisista terveysvaikutuksista. Viestimme vahvuutemme – hyvä sijainti, harrastus- ja kulttuuritarjonta, turvallisuus ja yhteisöllisyys. Pukkilan tunnettuutta kasvatetaan erityisesti Etelä-Suomessa reippaana, lämminhenkisenä ja rohkeasti eteenpäin menevänä pikkukuntana. Asukas- ja yrityspohjan vahvistaminen on ratkaisevaa kuntatalouden kannalta.

Toimintaympäristö edellyttää jatkuvaa riskien tunnistamista ja sopeutumiskykyä nopeasti muuttuvassa maailmantilanteessa. Väkiluku voi laskea, talouden tasapainotus voi vaatia investointien siirtämistä, osaavan henkilöstön saatavuus voi heikentyä ja yhteistyön rajapinnat hyvinvointialueiden kanssa voivat olla haastavia. **Parhaat aseemme** ovat yhteen hiileen puhaltaminen, avoimuus, rehellisyys, joustavuus ja sopeutumiskyky.

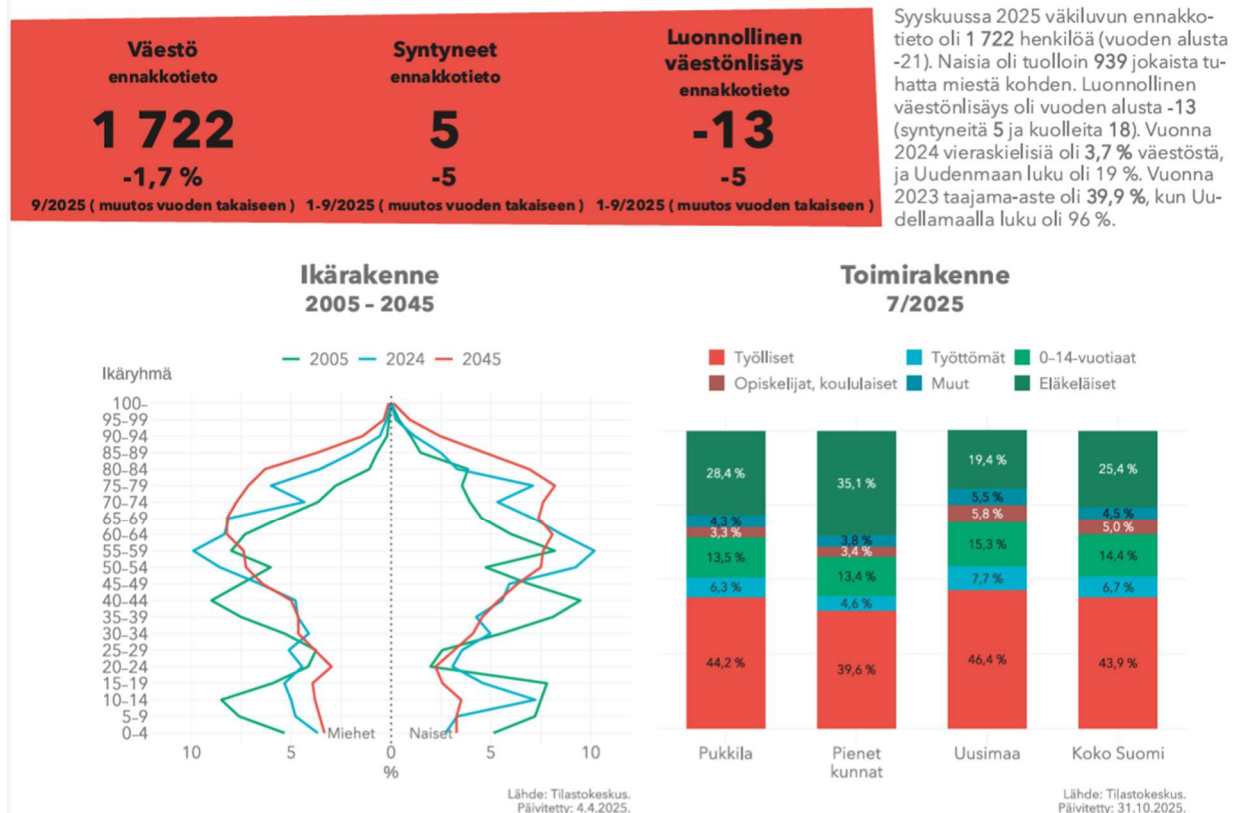
Kaikkea mitä teemme, **johdamme tiedolla.**

Raportointi, analysointi ja tietoperusteinen päätöksenteko korostuvat erityisesti *Pukkila 2.0* -aikakaudella.

1.5 Väestö

Pukkilan väkiluku on ollut hieman laskeva, mutta ennakoitua tilastoja vähemmän. Väestön ikääntyminen ja syntyvyyden lasku ovat trendejä, jotka vaikuttavat myös Pukkilaan. Väkiluvun pitämiseksi ennallaan tai jopa kasvattavaksi, on jatkettava vahvasti vuonna 2025 aktivoituja toimenpiteitä uusien asukkaiden houkuttelemiseksi. Lisäksi on varmistettava nykyisten asukkaiden tyytyväisyys mm. ylläpitämällä laadukkaat peruspalvelut ja kehittämällä asumisen mahdollisuuksia sekä arkionnellisuutta. Väkiluvulla on suora vaikutus kunnan rahoitus pohjaan niin valtionosuuksien kuin verotulojenkin kautta. Pukkilan yhtenä haasteena on vuokra-asuntojen pula sen lisäksi, että pientalorakentaminen on pysähtynyt.

Väestönkehitys

1.6 Työllisyys

Alla olevasta tilastosta ilmenee, että työttömyys on kasvanut vuodesta 2022 ja tulee kasvamaan valtakunnallisesti vielä 2025. Työvoiman määrä on pysynyt samalla tasolla. Kelan työmarkkinatuen laskutus on pysynyt vuosia budjetoidulla tasolla (noin 160 000 euroa), mutta laskutus on kasvussa vuoden 2025 aikana sekä jatkossa, johtuen uudesta Porvoon työllisyysalueesta ja sen käynnistämiseen liittyvistä muutoksista ja strukturoinnista.

Trendit:

- Työttömyyden vuosimuutoksen kasvu Uudellamaalla koko maata suurempaa.
- Pitkäaikaistyöttömien vuosimuutos nousussa.
- Korkeasti koulutettujen ja erityisasiantuntijoiden työttömyys kasvussa.
- Avointen työpaikkojen määrä matala, mutta selittyä osittain tilastoinnin haasteilla.
- Lomautettujen vuosimuutos Uudellamaalla koko maata korkeampaa.

Kuukausi ja vuosi Työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta Työvoiman määrä k-a

2020 joulukuu	11,7 %	911
2021 joulukuu	10,9 %	900
2022 joulukuu	7,9 %	897
2023 joulukuu	9,5 %	908
2024 syyskuu	9,4 %	900
2025 syyskuu	10,2 %	904

Lähde: TEM Työnvälitystilasto / Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto, Uudenmaan ELY-keskus 2025
(Arvioitu ennakkotieto, perustuu TEM:n työnvälitystilaston kuntakohtaiseen aineistoon, julkaisu 10/2025)

1.7 Riskienhallinta ja keskeisimmät riskit

Kuntalain 13 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Valtuusto hyväksyy myös hallintosäännön, jossa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta (KL 50 §). Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta (KL 23 §). Kunnan hallintoa, taloudenhoitoa sekä muuta toimintaa johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnanjohtaja (KL 24 §).

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut:

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Kunnanhallituksella on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Operatiivinen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on osa kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle säädettyä hallinnon ja taloudenhoidon tehtävää. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä (KL 25 a §). Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. (KL 69 §.) Tilintarkastajien on tarkastettava mm. onko kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti (KL 73 §).

Kunnan konserniyhtiössä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat yhtiön hallituksen ja mahdollisen toimitusjohtajan vastuulle yhteisöjä koskevien säännösten mukaisesti. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kuntakonsernin hyvää hallintoa ja johtamista, ja ne koskevat kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja johtoa sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä. Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi voimassa, mitä kunnan hallintosäännössä sekä muissa ohjeissa ja määräyksissä on sanottu.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kunnan ja kuntakonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esihenkilöt pyrkivät varmistamaan, että

- kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista,
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa,
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että
- omaisuus ja resurssit turvataan.

Riski on epävarmuuden vaikutus tavoitteisiin. Vaikutus on poikkeama odotetusta, niin myönteisessä kuin kielteisessä mielessä. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallintaprosessi perustuu;

- riskin tunnistamiseen ja kuvaamiseen,
- riskin toteutumisen vaikutusarviointiin (merkittävyys) ja riskin toteutumisen todennäköisyyteen
- mahdollisuuteen hallita riskiä eri menetelmillä (valvonta)
- riskeistä raportointiin ja riskien seurantaan.

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäinen tarkastus tukee organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa ja arvioinnissa tarjoamalla objektiivisen, riippumattoman ja järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Seuranta on myös luottamushenkilöille kuuluva osa sisäistä valvontaa. Seurannan keskeisiä tehtäviä ovat raportointivelvoitteiden (mm. talouden ja toiminnan seuranta neljännesvuosittain, tilinpäätösraportit, aikataulut) asettaminen, raportoinnin toteutuksen valvonta ja tehtyjen päätösten ja raporteissa kuvattujen tulosten vertailu. Raportointivelvoitteen asettamisella toimielin valvoo myös, miten viranhaltija hoitaa tehtäviään ja käyttää oikein hänelle delegoitua toimivaltaa.

Kunnassa on ohjeistettuna "Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistus".

Ohje koskee koko Pukkilan kuntaa ja sen tytäryhtiötä. Konsernin muodostavat kunta emoyhteisönä ja tytäryhtiö, jossa kunnalla on määräysvalta.

Kuntakonsernia johdetaan ja kehitetään kunnan ja sen tytäryhtiön muodostamana kokonaisuutena. Kuntakonsernin toiminnot järjestetään ja tehtävät hoidetaan siten, että organisaatiossa noudatetaan hyvää johtamis- ja hallintotapaa. Ohje koskee kaikkia kunnan toimielimiä, kunnan johtoa eri organisaatiotasolla ja kaikkia esihenkilöasemassa olevia. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen tarkoituksena on varmistaa, että yhteisesti sovittuja ja hyväksytyjä toimintatapoja ja ohjeita noudatetaan kaikessa toiminnassa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje täydentää hallintosäännön sekä lainsäädännön määräyksiä. Ohjeen rinnalla kulkee ajantasainen toimintaympäristön analysointi ja tilannekuvan laadinta.

1.8 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Verotulot

Kunta päättää itse tulovero- ja kiinteistöveroprosentit. **Pukkilan tuloveroprosentti on 10,4 % (9,9 % vuonna 2025).** Kunta ei saa suoraan kuitenkaan tätä veroprosentin mukaista osuutta verotuloista, koska mm. erilaiset verovähennykset vaikuttavat kunnan saamaan verotuottoon. Valtio antaa kunnille osuuden yhtiöiden maksamasta yhteisöverotuotosta. Kuntien saamaan verotuottoon vaikuttaa kaikkien Suomen kuntien taloustilanne ja veroprosentit. Kunnat saavat kiinteistöverotulot ja voivat itse määrittää kiinteistöveroprosentit, vuoden 2026 prosentit säilyvät ennallaan.

Kunnan kiinteistöveroprosentit vuonna 2026 verotuskohteittain eriteltynä:

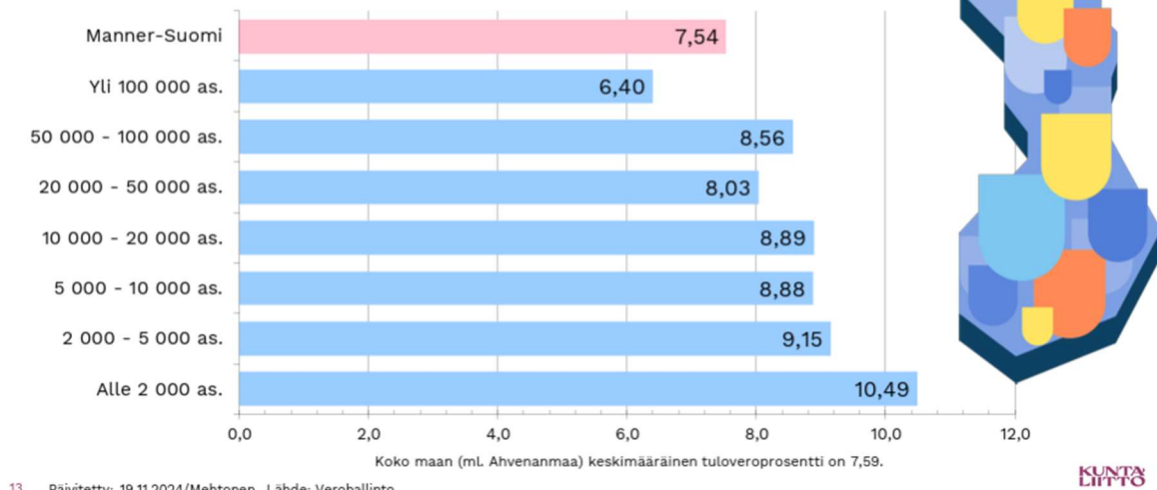
	Pukkila	raja-arvot
Rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti	1,30	0,93-2,00
Maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti	1,30	1,30-2,00
Vakituinen asuinrakennus	0,74	0,41-1,00
Muut kuin vakituiset asuinrakennukset	1,30	0,93-2,00
Rakentamaton rakennuspaikka	4,00	2,00-6,00
Yleishyödyllinen yhteisö	0,00	0,00-2,00
Voimalaitos	3,10	0,93-3,10

Verotulojen erittely

	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
Kunnallisvero	6 765	3 367	3 232	3 818	4 049
Kiinteistövero	469	477	554	565	552
Yhteisövero	422	252	207	201	244
Yhteensä	7 656	4 096	3 993	4 584	4 845

Manner-Suomen tuloveroprosentit kuntakokoluokittain 2025

Verotettavilla tuloilla laskettu painotettu keskiarvo.

13 Päivitetty: 19.11.2024/Mehtonen Lähde: Verohallinto

KUNTA

Pukkila kuuluu alle 2000 as. vertailuryhmään.

Valtionosuus on valtion ja kuntien väliseen kustannusjakoon säädetty **tulojentasausjärjestelmä**, jonka tarkoitus on tasata tulopohjassa, kustannusrakenteessa ja palvelutarpeissa olevien kuntien välisiä taloudellisia eroja. Valtionosuus koostuu kahdesta osasta, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta. Alla olevasta laskelmasta käy ilmi viime vuosina **kuntaan kohdistunut negatiivisten valtionosuuksien tilanne**. Kunta ei tule saamaan myöskään vuonna 2026 ennakkollisten laskelmien mukaan lainkaan valtionosuuksia peruspalveluiden tuottamiseen ja ylläpitoon, vaan jatkaa yhä takaisinmaksua valtiolle. Pukkilan kunnan osalta meneillään oleva, jo kertaalleen siirretty valtionosuusjärjestelmän 2027 vuoden alusta **kaavailtu uudistus on siis erittäin kriittinen** viitoittaja tulevien vuosien talouskehityksen kannalta.

KUNNAN VALTIONOSUUDET 2026 (23.9.2025 Kuntaliitto)

Peruspalvelujen valtionosuus, ilman tasausta	67 499
Veromenetysten korvaus	237 107
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	772 027
Peruspalvelujen valtionosuus yhteensä	839 526
Opetustoimen ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-466 465
Valtionosuudet yhteensä	610 168
Kotikuntakorvaukset perusopetuksessa	
saatavat	40 635
maksettavat	-955 812
Netto	-915 177

Kotikuntakorvausten menot kasvavat Pukkilan osalta vuodesta 2025 vuoteen 2026 noin 100 000 €. Ennakollinen valtionosuuslaskelma on vuoden 2026 nettovaikutusten osalta noin -915 000 €. Vuonna 2025 kotikuntakorvausten nettovaikutus kunnalle oli noin -812 000 €.

1.9 Alijäämän kattamista koskevat toimenpiteet

Arviointimenettelystä ja sen tunnusluvuista

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tunnuslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain konsernitilinpäätösten tiedoista. Jos arviointimenettelyn kriteeri/-t täyttyvät, kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi.

Arviointimenettely voidaan käynnistää jos:

- Kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää säädetyssä määräajassa (neljä tilikautta). Jos syy on koronasta johtuva, voi kunta hakea lisäaikaa 2 vuotta (väliaikainen lakimuutos).
- Kuntakonsernin taseeseen kertynyt alijäämä on viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa asukasta kohden ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa asukasta kohden TAI talouden tunnusluvut täyttyvät kaikki kahtena vuonna peräkkäin.

Vuoden 2020 tilinpäätös oli ylijäämäinen 303 132 € (valtion myöntämät koronatuot)

Vuoden 2021 tilinpäätös oli alijäämäinen 443 996,85 €

Vuoden 2022 tilinpäätös oli alijäämäinen 623 884 €

Vuoden 2023 tilinpäätös oli alijäämäinen 164 407 €

Vuoden 2024 tilinpäätös oli alijäämäinen 545 446,78 €

Vuoden 2024 jälkeen taseeseen kirjattua alijäämää on 201 934 euroa (115 €/as).

Tilinpäätösennusteen 2025 mukaisesti alijäämä kasvaa 258 200 euroa per 31.12.2025.

1.10 Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta sekä tilivelvolliset

Kunnan organisaatio jakautuu neljään kunnanhallituksen alaisuudessa toimivaan palvelualueeseen:

1. Elinvoimapalvelut, jonka palvelualueetta johtaa **kunnanjohtaja**.
2. Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut, jonka palvelualueetta johtaa **hyvinvointijohtaja**.
3. Kasvatus- ja opetuspalvelut, jonka palvelualueetta johtaa **kasvatus- ja opetusjohtaja**.
4. Yhteistoiminta ja yhdyskuntatekniset palvelut, jonka palvelualueetta johtaa **elinympäristöjohtaja**.

Johto- ja tulosvastuuta jaetaan johtajien kesken vastuualuetasolla elinvoimapalveluiden alaisuudessa. Kunnan työntekijävahvuus vuodelle 2026 on noin 50 henkilöä, keski-ikänsä noin 49 vuotta.

Organisaation hierarkia on palvelualue, vastuualue ja toimintayksikkö. **Kunnanhallitus** päättää palvelualueiden tehtävistä ja organisaatiosta siltä osin, kuin hallintosäännössä ei ole asiasta määrätty. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.

Palvelualueen johtaja vastaa palvelualueensa toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan alaisuudessa.

Taulukossa on talousarvioasetelma valtuuston ja toimielinten sitovuustasolla. Valtuusto hyväksyy talousarvion palvelualueitasolla. Talousarviokirjassa esitetään tasot palvelualue ja vastuualue 1.

	Sitovuustaso Palvelualue Valtuusto	Vastuualue 1 Kunnanhallitus	Vastuualue 2 (kustannuspaikka) Viranhaltija
Tarkastuslautakunta	Tarkastustoimi	Tarkastustoimi	Tarkastustoimi
Palvelualueet	Elinvoimapalvelut	Valtuusto	Valtuusto
		Vaalit	Kuntavaalit Valtiolliset vaalit EU-vaalit
		Yleishallinto	Hallinto, kunnanhallitus Yhteistoimintaosuudet Riskien hallinta Verotus Elinvoima- ja kehittämisspalvelut Asunto- ja teollisuustontit
		Tukipalvelut	Talous-, toimisto- ja asiakaspalvelut (Hyvinvointijohtaja) ICT-palvelut (Kasvatus- ja opetusjohtaja) Henkilöstöpalvelut (Hyvinvointijohtaja) Postipalvelut (Hyvinvointijohtaja) Viestintäpalvelut (Kasvatus- ja opetusjohtaja) Kahvio (Hyvinvointijohtaja) Muut palvelut (Hyvinvointijohtaja)
		Ateriat- ja puhtaanapito- ja palvelut	Hallinto Keskuskeittiö Päiväkoti Vekara, keittiö Siivous, koulut Siivous, päiväkoti Vekara Siivous, hyvinvointikeskus Onni Siivous, muut kiinteistöt
	Yhteistoiminta ja yhdyskuntatekniset palvelut	Yhdyskuntatekniset palvelut	Hallinto Hyvinvointikeskus Onni Päiväkoti Vekara Kirkonkylän koulu Torpin koulu Koivulinna Museo Ilijärven maja Puistot ja yleiset alueet Kaavatiet Ulkoliikuntapaikat Rakennusvalvonta Ympäristönsuojelu Paloasema Muut rakennukset Teknisen varastohalli Korventie 179, Kantele Säästösuvanto Liikenneturvallisuus
		Yhteistoiminta	Kaavoitus ja maankäyttö Eläinsuojelu Maaseutuhallinto Maa- ja metsätilat Joukkoliikenne Ympäristöterveydenhuolto Elintarvikevalvonta ja -neuvonta Eläinlääkäripalvelut Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta

	Sitovuustaso Palvelualue Valtuusto	Vastuualue 1 Kunnanhallitus	Vastuualue 2 (kustannuspaikka) Viranhaltija
Palvelualueet	Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut	Hallinto	Hallinto
		Kulttuuripalvelut	Koivulinna Yleiset kulttuuripalvelut Museo
		Työllisyys- ja kotoutumispalvelut	Muut työllisyyspalvelut Kotoutumishjelma Kotoutumisen edistämisen palvelut
		Kirjastopalvelut	Kirjastopalvelut
		Liikuntapalvelut	Liikuntapalvelut
		Nuorisopalvelut	Ehkäisevä päihdetyö Nuorisopalvelut
		Ikäntyneiden palvelut	Senioripalvelut
	Kasvatus- ja opetuspalvelut opetuspalvelut	Varhaiskasvatus	Hallinto Päiväkot Vekara Esikoululaisten varhaiskasvatus Varhaiskasvatuksen ostopalvelut Lastenhoidon tuki
		Opetuspalvelut	Hallinto Kirkonkylän koulu Esiopetus Kuljetus- ja tukipalvelut Kotikuntakorvaukset Erityisopetus Aamu- ja iltapäivätointa
		Opistopalvelut	Kansalaisopisto Kuvataiteen perusopetus Musiikkiopistopalvelut
Rahoitus	Rahoitus		Yhteiset erät
Investoinnit	Investoinnit		

Talousarvion sitovuustasot ovat talousarvioasetelman mukaiset. Käyttötaloulososa sisältää toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä määrärahat ja tuloarviot palvelualuekohtaisesti. Kunnanhallitus hyväksyy käyttösuunnitelmat ja kunnanhallitus voi siirtää käyttösuunnitelman hyväksymiseen liittyvää toimivaltaa edelleen viranhaltijoille. Käyttösuunnitelmat on toimitettava kunnanhallitukselle viimeistään helmikuussa. Palvelualueiden on toiminnassaan noudatettava tehokkuutta, taloudellisuutta ja säästävyyttä. Määrärahat ja tuloarviot ovat valtuustoon nähden sitovia: verotulot yhteensä, valtionosuudet yhteensä ja rahoitustuotot ja -kulut yhteensä (netto). Investointiosan määrärahat sidotaan valtuustoon nähden hankekohtaisesti.

2. Talousarvion 2026 määrärahojen ja tuloarvion yhteenveto

	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Tarkastuslautakunta			
Tarkastustoimi	N	10 165	
Palvelualueet			
Elinvoimapalvelut	N	1 279 972	88 350
Yhteistoiminta ja yhdyskuntatekniset palvelut	N	922 640	447 200
Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut	N	1 049 283	314 700
Kasvatus- ja opetuspalvelut	N	2 957 308	114 135
Rahoitus	N		147 000
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		4 845 000
Valtionosuudet	B		610 168
Korkotulot	B		170 000
Muut rahoitustulot	B		215 000
Korkomenot	B	185 000	
Muut rahoitusmenot	B	1 000	
Satunnaiset erät	B		
INVESTOINTIOSA			
Muu pitkävaikutteinen inv.			
Koneet ja kalusto	B	26 000	26 000
Talorakennus	B	190 000	110 000
Kadut, tiet, puistot ja ulkoliikuntapaikat	B	430 000	
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	B		
Antolainasaamisten vähennykset	B		
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		3 900 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	605 132	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N	2 600 000	
Oman pääoman muutokset			
Vaikutus maksuvalmiuteen		731 053	
		10 987 553	10 987 553

3. KÄYTTÖTALOUSOSA

KÄYTTÖTALOUSOSA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
Myyntituotot	103 324	102 091	72 185	72 185	72 185
Maksutuotot	99 441	88 680	61 600	61 600	61 600
Tuet ja avustukset	579 777	413 150	510 600	510 600	510 600
Vuokratuotot	407 812	380 800	355 500	355 500	355 500
Muut toimintatuotot	36 494	3 900	111 500	41 500	41 500
TOIMINTATUOTOT	1 226 848	988 621	1 111 385	1 041 385	1 041 385
Henkilöstökulut	-2 968 239	-2 843 772	-3 057 373	-2 936 024	-2 936 024
Palvelujen ostot	-2 608 779	-2 770 056	-2 290 664	-2 286 364	-2 286 364
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-162 679	-155 925	-475 541	-475 541	-475 541
Avustukset	-284 204	-296 800	-344 500	-344 500	-344 500
Vuokrakulut	-63 383	-45 226	-32 200	-32 200	-32 200
Muut toimintakulut	-58 758	-7 930	-19 090	-19 090	-19 090
TOIMINTAKULUT	-6 146 041	-6 119 708	-6 219 368	-6 093 719	-6 093 719
TOIMINTAKATE	-4 919 193	-5 131 087	-5 107 983	-5 052 334	-5 052 334
Verotulot	3 992 577	4 584 000	4 845 000	4 929 000	5 055 000
Valtionosuudet	663 323	684 319	610 168	610 168	610 168
Rahoitustuotot ja -kulut	111 040	125 000	199 000	164 000	164 000
VUOSIKATE	-152 252	262 232	546 185	650 834	776 834
Poistot ja arvonalentumiset	-393 194	-411 794	-456 066	-414 016	-374 959
Tilikauden tulos	-545 447	-149 562	90 119	236 818	401 875
Tilikauden yli-/alijäämä	-545 447	-149 562	90 119	236 818	401 875

3.1 TARKASTUSLAUTAKUNTA

TARKASTUSLAUTAKUNTA ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-9 721	-13 544	-10 165	-10 165	-10 165
TOIMINTAKATE	-9 721	-13 544	-10 165	-10 165	-10 165

3.1.1 TARKASTUSTOIMI

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on (Kuntalaki 121 §):

1. Valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.
2. Arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.
3. Arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.
4. Huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.
5. Valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.
6. Valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Talousarviovuoden toiminta

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Tarkastuslautakunnan vastuulla on valvoa, että tilintarkastus tulee ammattimaisesti ja hyvin suoritetuksi. Lautakunta tekee arviointi- ja tarkastussuunnitelman vuodelle 2026. Lautakunnan pyrkimyksenä on tehdä sujuvaa yhteistyötä luottamuksellisessa ilmapiirissä yhdessä kunnanjohtajan, johtavien viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden kanssa. Lautakunnan tavoitteena on antaa arviointikertomuksessaan ja mahdollisesti suoraan palautetta johtaville viranhaltijoille ja kunnanhallitukselle toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuttamisesta sekä kunnan strategian toteuttamisesta perustuen haastatteluihin, arviointityössä saatuun aineistoon sekä tilinpäätöksessä annettuihin tietoihin.

3.2 ELINVOIMAPALVELUT

ELINVOIMAPALVELUT	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
Myyntituotot	22 261	23 000	20 550	20 550	20 550
Maksutuotot	34 162	30 000	20 000	20 000	20 000
Tuet ja avustukset	75 339	15 150	25 500	25 500	25 500
Vuokratuotot	13 128	11 000	13 300	13 300	13 300
Muut toimintatuotot	16 993	0	9 000	9 000	9 000
TOIMINTATUOTOT	161 884	79 150	88 350	88 350	88 350
Henkilöstökulut	- 861 819	- 746 957	- 755 537	- 755 537	- 755 537
Palvelujen ostot	- 396 906	- 364 082	- 363 715	- 359 415	- 359 415
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 100 780	-94 738	-98 020	-98 020	-98 020
Avustukset	-43 150	-43 000	-43 200	-43 200	-43 200
Vuokrakulut	-33 016	-19 800	-7 300	-7 300	-7 300
Muut toimintakulut	-15 726	-2 650	-12 200	-12 200	-12 200
TOIMINTAKULUT	-1 451 397	-1 271 228	-1 279 972	-1 275 672	-1 275 672
TOIMINTAKATE	-1 289 513	-1 192 078	-1 191 622	-1 187 322	-1 187 322
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	-7	0	0	0	0
VUOSIKATE	-1 289 520	-1 192 078	-1 191 622	-1 187 322	-1 187 322
Poistot ja arvonalentumiset	-22 692	-19 433	-68 593	-68 593	-62 593
Tilikauden tulos	-1 312 212	-1 211 511	-1 260 215	-1 255 915	-1 249 915
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 312 212	-1 211 511	-1 260 215	-1 255 915	-1 249 915

Elinvoimapalvelut sisältää vastualueet: valtuusto, vaalit, yleishallinto, tukipalvelut ja ateria- ja puhtaanapitopalvelut

Tukipalvelut tuottavat koko kunnalle muun muassa taloussuunnittelua, henkilöstöpalveluita, asianhallintaa, vastaa arkistoinnista sekä toimii päätöksenteon tukena (toimielinten pöytäkirjanpito). Palvelualueen asiantuntijat tukevat koko henkilöstöä talous-, henkilöstö sekä päätöksentekoon liittyvissä asioissa. Kunta ostaa talous- ja henkilöstöhallinnon sekä ICT-palveluja muilta toimijoilta. Palvelupiste tarjoaa kunnan palveluihin liittyvää neuvontaa ja ohjausta keskitetysti yhden luokun periaatteella, mahdollistaen myös Postin toiminnot Pukkilalaisille. Samalla palvelupiste toimii kontaktipintana kuntaorganisaation, kuntalaisten ja eri yhteistyötahojen välillä. Palvelualue vastaa vaalien järjestämisestä (vuonna 2026 ei vaaleja) sekä kunnanhallituksen ja valtuuston kokousjärjestelyistä. Elinvoima- ja kehityspalvelujen tavoitteena on kehittää kunnan veto- ja pitovoimaa kuntastrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kunnan elinvoimaisuutta pyritään lisäämään mm. määrätietoisella kehittämistoiminnalla ja markkinoinnilla (brändityö, asuin- ja yritystontit, etätyötilat ja toimitilat) sekä yritysvaikutusten arvioinnilla asioita edistettäessä.

3.2.1 Valtuusto

Valtuusto ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-8 357	-19 105	-14 514	-14 514	-14 514
TOIMINTAKATE	-8 357	-19 105	-14 514	-14 514	-14 514

Vastuualue sisältää kustannuspaikan valtuusto. Vastuuhenkilö on kunnanjohtaja. Kunnan ylimpänä päätöksentekuelimenä toimii valtuusto. Valtuutettuja on 13 uuden valtuustokauden alusta 1.6.2025. Valtuuston keskeisenä tehtävänä on kuntalakiin perustuen toimia kunnan strategisena johtajana. Tässä tehtävässä on tärkeää tulevaisuuteen suuntautunut kunnan toiminnan tavoitteiden ja päämäärien hahmottaminen ja linjaaminen. Talousarviossa on varauduttu neljään kokoukseen vuoden 2026 aikana. Lisäksi pidetään tarvittaessa valtuuston iltakouluja sekä valtuustoseminaari ajankohtaisista teemoista.

3.2.2 Vaalit

Vaalit ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	10 301	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-6 552	-9 622	0	0	0
TOIMINTAKATE	3 749	-9 622	0	0	0

Vuonna 2026 ei ole tiedossa vaaleja.

3.2.3 Yleishallinto

Yleishallinto ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	79 160	11 000	22 000	22 000	22 000
TOIMINTAKULUT	- 603 799	- 328 968	- 390 896	- 390 896	- 390 896
TOIMINTAKATE	- 524 639	- 317 968	- 368 896	- 368 896	- 368 896

Verotuksen kustannuksia valtiolle maksetaan n.18 000 euroa.

Yleishallinto sisältää kustannuspaikat; hallinto kunnanhallitus, yhteistoimintaosuudet, riskien hallinta, verotus, elinvoima- ja kehittämispalvelut, asunto- ja teollisuustontit. Vastuuhenkilö on kunnanjohtaja.

Talousarviossa on varauduttu 15 kunnanhallituksen kokoukseen. Kunnanhallitukseen kuuluu seitsemän jäsentä. Kuntalain 39 §:n (410/2015) mukaan kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kunnanhallitus myös edustaa kuntaa työnantajana ja vastaa henkilöstöpolitiikasta, kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Yhteistyötä yritysten ja kunnan välillä kehitetään ja ylläpidetään ajantasaisesti, suhdannevaihtelut ja ilmi tulevat tarpeet huomioiden. Kustannuspaikka sisältää määrärahat mm. maaseudun kehittämissyhdystys Silmu ry:n kuntaosuuteen, yritysneuvontapalvelujen ostoon Nicemedia Oy (aloittavat yritykset) ja Pro Agria ry (toiminnassa olevat yritykset) ja ennalta nimeämättömiin vuodenvarrella mahdollistuviin kehittämistoimiin.

Toiminnan kärenä on asukasohjan vahvistaminen sekä alueen yritystoiminnan tukeminen, vahvistaminen ja neuvonta. Työllisyysalueiden käynnistymisen myötä Palvelutori-konseptiin sisältyy myös yrittäjien neuvontapalvelut työllisyysviranomaisen näkökulmasta ja Kohtaamo-palveluihin voidaan sisällyttää sovitusti myös muita yritysasiatuntijapalveluita. Aktiivista vuorovaikutusta jatketaan yrittäjäjärjestön kanssa ja päätöksenteossa tarkastellaan yritysvaikutusten arviointia. Yhdessä Askolan ja Pornaisten kuntien kanssa jatketaan hankkeessa luodun alueellisen Visit Koillis-Uusimaa sivuston ja tilien ylläpitoa, näkyvyyttä ja kehittämistä pienellä budjeteilla sekä jatketaan Naarkosken virkistysalueen aktivointia ja kehittämistä.

Pukkilan kunnassa yhteisöllisyys näkyy vahvasti kaikessa tekemisessä myös elinvoimaan liittyvässä viestinnässä ja tarjonnassa. Kunta tukee alueen eri toimijoiden tapahtumia ja viestintää julkaisemalla tapahtumatietoa kunnan omissa viestintäkanavissa. Kunnan omien resurssien ollessa sangen pienet, hyödynnetään tapahtumissa tarpeen mukaan ostopalveluina alueen yrittäjiä, yhdistyksiä ja yrityksiä yhteisen näkyvyyden varmistamiseksi. Pienessä kunnassa viestintään, koulutuksiin, tapahtumiin ja kuntamarkkinointiin liittyvät kulut ja tekeminen risteävät useamman kustannuspaikan kesken. Kunnan investoinneissa on huomioitu erityisesti viime vuosina ja tulevalle talouskaudelle elinvoimaa ja asukasviihtyvyyttä lisäävät investoinnit ja hankkeet. Kunta jatkaa maksuttomien etätyötilojen (Tietotalon alakerta) tarjoamista alueen eri toimijoille ja asukkaille.

Kunnan toiminnoissa joustavuus, ajantasaisuus, elastisuus ja toimeenpano korostuvat etenkin elinvoima- ja kehityspalveluissa, joissa ei ole yhtään nimellisvastuullista työntekijää. Tonttia edistetään koko kuntaa läpileikkaavana elinvoima-ajatteluna – jokainen työntekijä luo ja kannattelee elinvoimaa!

Yritysten kuntalaisä ja yritysyhteistyö:

Pukkilan kunnan työllisyyspalvelut selvittää harkintaan perustuvan tuen/ kuntalaisen käyttömahdollisuutta vuoden 2026 aikana. Kuntalaisen tarkoituksena on työllistää pitkään työttömän olleita kuntalaisia. Tuki osoitetaan työntekijän palkkauskuluihin ja on harkinnanvarainen.

Nuorten kesätyöllistäminen:

Kesätyöseteleitä on varattu 18 kpl paikallisten nuoren kesätyöllistämiseksi. Työpaikkoja on tarpeen mukaan kunnan palveluissa sekä Onninkodeilla. Kunta tarjoaa pukkilalaisille nuorille kesätyöpaikkoja yhdeksi kuukaudeksi 1 000 euron kuukausipalkalla. Pukkilan kunta maksaa niille yrityksille/ yhdistyksille tukea palkkauskustannuksiin, jotka palkkaavat pukkilalaisen nuoren kesätyöhön.

Asunto- ja teollisuustontit:

Talousarviossa on pieni varaus tarpeellisilta osin asemakaavoituksen päivitystarpeisiin varattuna. Asuntotonttien myynnin edistämiseksi etsitään yhä keinoja ja päivitetään tarvittavilta osin kaavoitusta ja rakennustapaohjeita vastaamaan tarpeita.

Tonttikampanjointeja jatketaan valtuuston erikseen päättämällä tavoilla. Eri myyntikanavien käyttö sekä markkinoinnilliset ideat hyödynnetään myös asiantuntijapalveluita hankkimalla. Vuoden 2026 painopiste on yhä Torpin yritysalueen kehittämisessä ja myynnissä sekä asumismuotojen kehittämisessä. Uusia avauksia haetaan jatkuvasti eri yritysten kanssa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutumisaste
Yritysten toiminta- ja kehitysedellytysten vahva tukeminen	Yritysvaikutusten arvioinnin käyttö, aktiivinen vuoropuhelu yrittäjien kanssa, yrittäjäyyskasvatuksen toimenpiteet, ajantasainen ja läpinäkyvä ohjeistus ja data	Uudenmaan Yrittäjien kriteeristön mukaisen Yrittäjälipun kultaisen tason pisteytyksen säilyttäminen, elinvoimabarometreissa aseman vahvistaminen, aktiivisen vuoropuhelun ja tapahtumien järjestäminen ja tukeminen, toimitilat aktiivisessa käytössä ja teollisuustonttien osalta aktiiviset toimenpiteet ja vaikuttavuutta tehtynä	K / E
Asunto- ja teollisuustonttien kysynnän kasvattaminen, yritys- ja asukaspuhjan vahvistaminen	Ajantasalla olevat esitykset, proaktiivinen ote, maksettu mainonta ja näkyvyys, tonttialuiden huoliteltu ulkoasu ja ajantasainen opastus	Saadut tiedustelut ja käydyt esittelyt, toteutuneet kaupat, vahva ja hyvä kuntaimago ilman mainehaittoja	K / E
Edunvalvontaan panostaminen ja laaja-	2026 alusta käytettävissä olevan organisaation	Kunnan edustajan näkyvä osallistuminen	K / E

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutumisaste
alaisiin verkostoihin ja kokouksiin tehokkaampi osallistuminen	mahdollistama työnjako ja toimialajohtajien focusten priorisoinnit, kunnan tunnettavuuden ja erityispiirteiden parempi huomiointi meitä koskevassa kunnan ulkopuolisessa päätöksenteossa	(pöytäkirjamerkinnot ja muistiot), omassa organisaatiossa tiedon kasvattaminen ja informoinnin tehostuminen, kunnan edunvalvonnan mukaiset sopimukset.	
Kunnan asiakirjat ja ohjeistukset ovat selkeästi arkistoituna, ajantasaisia ja toimivat strategian tukena päivittäisinä työohjeina.	Vuonna 2025 vahvasti kehitetyn ja valmistellun uuden asianhallinta- ja arkistojärjestelmän DocuWaren käyttö on onnistuneesti haltuunotettu ja vakiinnutettu. Sähköinen arkistointi ja tekoälyn tukema ohjaus toimivat ajantasaisuuden ja saavutettavuuden tukena, vähentäen henkilötyöaika.	Henkilöstön kokee työaika vapautuneen ja työnjaon selkeytyneen tiedonhallintaan, viestintään ja asiakirjojen valmisteluun sekä hallintaan liittyen. Kunnan julkiset asiakirjat ovat ajantasaisia ja saavutettavia helppokäyttöisesti. Tietosuojavelvoitteet ja rekisterit ovat ajantasaisesti johdettuja.	K / E
Kunnan palvelut ja henkilöstö toimivat vahvassa synergiassa läpileikkaavasti elinvoiman kehittämiseksi ja kunnan strategian edistämiseksi.	Vuonna 2025 vahvasti kehitetyn ja valmistellun DocuWaren käyttö on onnistuneesti haltuunotettu ja vakiinnutettu. Sähköinen arkistointi ja tekoälyn tukema ohjaus toimivat ajantasaisuuden ja saavutettavuuden tukena, vähentäen henkilötyöaika. Henkilöstöä tiedotetaan ajantasaisesti ja tehtävänkuvat sekä työnäjo ovat selkeää.	Elinvoima- ja kehittämispalvelut ymmärretään jokaisen osa-alueen vastuulle ja kehitettäväksi. Asiakaspalvelu ja siihen liittyvä vasteaika ovat mahdollisimman hyviä ja tasalaatuisia. Asiakkaita ohjataan oikeille asiantuntijoille ja apua annetaan joustaen yli toimialarajojen. Henkilöstö tunnistaa entistä vahvemmin muuttuvan kuntakentän tarpeita ja vaadittavia lyhyenkin varautumisajan tehtäviä ja muutoksia.	K / E
Tieto- ja viestintäteknologian (ICT) tehostettu läpikäynti ja päivittäminen.	Vuonna 2025 käynnistettyä tiedonhallinnan ja tietosuojan kokonaisuuden kehittämistä jatketaan, tarkastellen erityisesti riskienhallinnan näkökulmaa.	ICT-palvelut ja niihin liittyvä tuki vastaavat entistä paremmin kunnan tarpeita ja kustannustehokkuutta, tukien saavutettavuutta ja helppokäyttöisyyttä. ICT on kunnan digitaalinen selkäranka, joka mahdollistaa tiedonkulun ja digitaalisten palveluiden toiminnan.	K / E

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutumisaste
Varautumis- ja valmiussuunnitelma laaditaan ehjäksi kokonaisuudeksi huomioiden vuoden alusta voimaan astuva muutos (yhdyskuntatekninen toimi) ja organisaation sisäinen työnjako.	Kootaan ja päivitetään vuoden 2025 aikana monella saralla päivitetyt toimintakortit yhteen ja laaditaan selkeät sisäiset toimintaohjeet yleisen varautumis- ja valmiussuunnitelman tueksi, huomioiden erityisesti kriisiviestinnän osuus.	Henkilöstöllä on varmuus toimintatavoista ja toimenpiteiden järjestyksistä poikkeustilanteissa sekä vaihtoehtoisia tilannekuvia ja toimintaohjeita eri skenaarioille. Tieto on yhteisesti tunnistetussa paikassa saavutettavissa ja henkilöstölle on pidetty päivitettyjen suunnitelmien osalta koulutus.	K / E
Henkilöstön hyvinvoinnin tukemista ja tavoitteellista/strategista kehittämistä jatketaan 2026: Kehittämissuunnitelma valmistuu 2026. Pulssikyselyn toteutusta jatketaan säännöllisesti ja tavoitteellaan tulosten keskiarvon pysyvän vähintään tasolla +/- 4,0. Työterveyden palvelut ovat hyvin saavutettavissa, ennaltaehkäisevät palvelut toimivat ja työterveyskulut eivät enää nouse.	Kehittämissuunnitelmaa varten on vuonna 2025 kartoitettu kehityskeskusteluissa ja esihenkilöiden kokonaisnäkemyksissä henkilöstön kehittämistarpeita. Kehittämissuunnitelma valmistuu alkuvuodesta 2026. Pulssikysely toteutetaan säännöllisesti, tulokset huomioidaan välittömästi suunnittelutyössä ja korvaavatyönmalli sekä ennaltaehkäisevät toimet ovat tehokkaassa käytössä. Työterveysyhteistyötä jatketaan tiiviisti.	Kehittämissuunnitelman valmistuminen, pulssikyselyiden toteutettu määrä ja työterveyden kustannukset.	

3.2.4 Tukipalvelut

Tukipalvelut ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	62 002	50 100	49 900	49 900	49 900
TOIMINTAKULUT	- 441 574	- 513 577	- 492 753	- 488 453	- 488 453
TOIMINTAKATE	- 379 572	- 463 477	- 442 853	- 438 553	- 438 553

Tukipalvelujen vastuut on jaettu useammalle palvelujohtajalle. Tukipalveluissa tuotetaan talous- toimisto- ja asiakaspalvelut, ICT-palvelut, henkilöstöpalvelut, postipalvelut, viestintäpalvelut, Hyvinvointikeskus Onnin kahvilapalvelut ja muut palvelut. Tukipalvelujen tavoitteet ovat yhteiset yleishallinnon kanssa, koska toiminta on limittäistä.

Palvelualue sisältää myös yksityistieavustukset, 35 000 euroa. Kunta ostaa sopimukseen perustuen talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja Kuntalaskenta Oy:ltä. Talous- ja rahoitusasioiden sujuvuudesta vastaa asiantuntijana talouspäällikkö. Talousarviota laadittaessa on vielä osittain avoinna henkilöstöresurssit koko elinvoimapalveluiden osalta vuodelle 2026. Tunnistettuja tarpeita on alustavasti budjetoitu etenkin hallinnon ja viestinnän osalta - asiaa on valmistelu jo vuonna 2025 kunnanhallituksen kanssa.

3.2.5 Ateria- ja puhtaanapitopalvelut

Ateria- ja puhtaanapitopalvelut ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	10 421	18 050	16 450	16 450	16 450
TOIMINTAKULUT	- 391 115	- 399 956	- 381 810	- 381 810	- 381 810
TOIMINTAKATE	- 380 694	- 381 906	- 365 360	- 365 360	- 365 360

Ateria- ja puhtaanapitopalvelut sisältää seuraavat kustannuspaikat: keskuskeittiö, päiväkotikiittiö, Kirkonkylän koulun siivous, päiväkotikiittiö, Hyvinvointikeskus Onnin siivous, kirjaston ja paloaseman ala- ja yläkerran siivous. Palveluesihenkilö toimii toimialan vastuhenkilönä 35 %.

Ateriapalvelun päämääränä on tukea koulujen ja päiväkotien ruokakasvatusta tarjoamalla ravitsemuksellisesti laadukkaita aterioita, jotka perustuvat ruokasuosituksiin ja huomioivat erityisruokavaliot. Palvelut suunnitellaan ja toteutetaan asiakkaiden tarpeet edellä. Ateriapalvelun suoritteita syntyy vuodessa n. 61 300 ja lounaita tarjotaan asiakkaille päivittäin n. 210.

Puhtaanapitopalvelujen tavoitteena on järjestää kunnan kiinteistöjen siivous tehokkaasti, tarkoituksenmukaisesti ja joustavasti, ottaen huomioon voimassa olevat hygieniasätykset ja puhtaanapitosopimukset.

Kokonaispinta-alaa puhtaanapitopalveluiden suoritettavana on n. 6 600 m². Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen päätökset Hyvinvointikeskus Onnin vuokratiloista voivat muuttaa pinta-alan määrää.

Siistijöistä nostettu puhtaanapidonohjaaja aloittanut syyskuussa 2024 puhtaanapidon henkilöstön ja palveluesihenkilön tukena puhtaanapidon asioissa. Hänen työnsä 20 % hallinnollisissa työtehtävissä ja 80 % arjen puhtaanpitoa yksiköissä. Toimistotyöstä nipistetään sijaistustarpeen ilmaantuessa.

Keskuskeittiö

Keskuskeittiö toimii arkipäivisin Kirkonkylän koulun alakerrassa tuottaen Cook and Serve-tuotantotavalla ateriat (aamupala, lounas, välipala, päivällinen, iltapala) erityisruokavaliointeen Kirkonkylän koulun ja päiväkotikiittiön asiakkaille sekä henkilökunnalle. Lisäksi kaksi kertaa viikossa Hyvinvointikeskus Onnin päivätoiminnan asiakkaiden lounasateriat.

Keittiöltä kuljetetaan ateriat sekä kohteiden tarvitsemat elintarvikkeet Onniin ja Vekaraan. Ateriakuljetusten lisäksi keskuskeittiöltä kuljetetaan puhtaanapidon tarvikkeita päiväkodille, Hyvinvointikeskus Onniin, kirjastolle sekä paloasemalle.

Keskuskeittiöltä valmistetaan nuorisopalveluille kesäkuussa nuorten telttaleirien ateriat.

Aterioita valmistetaan kolmen keittäjän voimin, joista yksi keittäjä on vanhempainvapaalla 2.3.2026 asti. Keittiöapulainen avustaa tiskissä 4 h/arkipäivä ja tarvittaessa sijaistaa puhtaanapidossa.

Päiväkotikiittiö, keittiö

Päiväkotikiittiö toimii arkipäivisin jakelukeittinä Keskuskeittiön toimittamille aterioille. Keittiöllä toimii 50 % laitospulainen (50 % varhaiskasvatuksen avustavat työt). Keittiön laitospulainen huolehtii aterioiden esille laitoista, ruokalinjaston ylläpidosta ja ruoanjaosta ruokailun ajan sekä astiahuollosta. Aamupalat valmistetaan päiväkodin keittiöllä paikan päällä.

224 Siivous, koulut (n. 2750 m2)

Kirkonkylän koulun puhtaanapitoa suoritetaan arkisin siivousmitoitusten mukaisesti. Koulun loma-aikoina suoritetaan kiinteistön tilojen peruspuhdistuksia. Päivittäiset työt suoritetaan 1,8 siistijän voimin.

Kahvionpitäjän siirryttyä 80 % työaikaan syyskuussa 2025, hänen 20 % työpanoksensa puhtaanapidossa, jaettiin koulun ja Onnin siistijöille. Koulun siistijä suorittaa kerran viikossa, keliolosuhteitten mukaan kaksi kertaa viikossa, kirjaston ja etätyötilan siivouksen.

225 Siivous, Päiväkotiki Vekara (n. 840 m2)

Päiväkodin tilojen kokonaisvaltaisesta siisteydestä sekä hygieniasta huolehtii yksi siistijä arkipäivisin 80 %. Kiinteistön tilojen peruspuhdistuksia suoritetaan päivittäisen työn ohessa asiakasmäärien ollessa vähäisempiä.

Tarvittaessa siistijä sijaistaa päiväkotiki Vekaran keittiössä laitosapulaista.

227 Siivous, Hyvinvointikeskus Onni (n. 2400 m2)

Hyvinvointikeskus Onnin puhtaanapito kunnan käytössä olevilla alueilla tehdään siivousmitoituksen mukaisesti yhden siistijän työpanoksella. Kohteessa sijaitsee allas- ja märkätilojen puhtaanapitoa, joka vaatii säännöllisen ja huolellisen siivouksen korkean hygieniatason ylläpitämiseksi ja kaikkien käyttäjien turvallisuuden takaamiseksi. Kiinteistön tilojen peruspuhdistuksia suoritetaan päivittäisen työn ohessa asiakasmäärien ollessa vähäisempiä.

Onnin siistijän työnkuvaan lisättiin kaikkien toimistojen siivous, kahvionpitäjän siirryttyä 80 % työaikaan syyskuussa 2025.

Syyskuussa 2025 Itä-Uudenmaan hyvinvointialue luovutti kolme toimistotilaa takaisin kunnan käyttöön, joka lisäsi työmäärää.

228 Siivous, muut kiinteistöt (n. 650 m2)

Päiväkotiki Vekaran siistijän toimenkuvaan kuuluu viereisen paloaseman tilojen puhtaanapitotehtävät. Paloaseman alakerran kuntosalin puhtaanapito kaksi kertaa viikossa. Yläkerran kokous ja sosiaalitilat, sisältää sauna osaston, kerran viikossa. Koulun siistijä suorittaa kerran viikossa, keliolosuhteiden vaatiessa kahdesti viikossa, kirjaston ja etätyötilan siivouksen. Osuuspankin vuokratilojen puhtaanapito päättyi kesäkuussa 2025.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutumisaste
Asiakkaiden toiveiden kuunteleminen ja aktivoiminen näkemään synergiaedut	Toteutetaan asiakastytyväisyyskysely	Kyselyn toteutuminen/ Tunnistetaan ruokailijoiden toiveet. Saadaan osallisuutta palveluihin.	
Ruokatuotanto-ohjelma Jamixin tehokas käyttö keittiöllä	Perehdytään paremmin ohjelman tarjoamiin mahdollisuuksiin	Keittiöhenkilöstö osaa itse hyödyntää ohjelman suomat avut työssään. Uusien ravitsemussuositusten toteutumisen	

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutumisaste
		seurantatyökalu	
Asiakkaiden osallisuuden lisääminen ateria- sekä puhtaanapitopalveluissa	Suunnitellaan teemapäiviä yhteistyössä lasten ja oppilaiden kanssa	Yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja merkityksellisyyttä tukevien teemapäivien toteutuminen ja lukumäärä.	
Puhtaanapidon henkilöstön kouluttaminen taloudellisempaan puhdistusaineiden käyttöön	Tarkkojen, perusteltujen ohjeistusten luominen ja mittausvälineistön tarkistus	Pesu- ja puhdistusaineiden määräraharapen pieneneminen	

3.3 YHTEISTOIMINTA JA YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT

YHTEISTOIMINTA JA YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
Myyntituotot	8 296	18 000	0	0	0
Maksutuotot	5 724	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	105 291	112 000	106 000	106 000	106 000
Vuokratuotot	394 523	368 800	341 200	341 200	341 200
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	513 834	498 800	447 200	447 200	447 200
Henkilöstökulut	-52	0	- 232 853	- 232 853	- 232 853
Palvelujen ostot	-1 015 019	- 980 873	- 380 887	- 380 887	- 380 887
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 217	0	- 302 700	- 302 700	- 302 700
Avustukset	0	0	-2 000	-2 000	-2 000
Vuokrakulut	- 796	- 600	- 600	- 600	- 600
Muut toimintakulut	-3 312	-1 000	-3 600	-3 600	-3 600
TOIMINTAKULUT	-1 019 397	- 982 473	- 922 640	- 922 640	- 922 640
TOIMINTAKATE	- 505 563	- 483 673	- 475 440	- 475 440	- 475 440
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	- 505 563	- 483 673	- 475 440	- 475 440	- 475 440
Poistot ja arvonalentumiset	- 333 135	- 358 021	- 353 281	- 310 673	- 278 286
Tilikauden tulos	- 838 698	- 841 694	- 828 721	- 786 113	- 753 726
Tilikauden yli-/alijäämä	- 838 698	- 841 694	- 828 721	- 786 113	- 753 726

Yhteistoiminta ja yhdyskuntatekniset palvelut -palvelualue sisältää yhdyskuntatekniset palvelut sekä yhteistoimintasopimuksiin liittyvät osa-alueet.

Yhdyskuntatekniset palvelut siirtyvät omaksi palvelualueeksi kunnalle 1.1.2026 alkaen, kuntayhteistyösopimuksen päättyessä 31.12.2025 Myrskylän kunnan (isäntäkunta teknisille palveluille) kanssa. Palvelualueen tehtävänä on ylläpitää ja kehittää turvallista ja toimivaa elinympäristöä tuottamalla kuntalaisille laadukkaita palveluja. Palvelualue valvoo osaltaan kunnan yhteistoimintasopimuksia ja niiden piirissä olevien palveluiden sujuvuutta sekä kehittymistä. Palvelualue toimii vahvassa rajapinnassa muiden palvelualueiden kanssa, tukien kuntakehitystä ja kuntalaisten viihtyisää sekä turvallista arkea.

Palvelualueella on vuoden 2026 alussa 4 vakituista työntekijää. Palvelualueetta johtaa elinympäristöjohtaja. Palvelualue vastaa rakennusten ja toimitilojen, kunnallistekniikan, liikenneväylien sekä yleisten alueiden osalta suunnittelusta, rakennuttamisesta, rakentamisesta ja kunnossapidosta valmistelusta sekä koordinoi kunnassa eräitä kuntien yhteistoiminnassa hoidettuja tehtäviä, joita erityisesti ovat ympäristöterveydenhuolto, rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu, joukkoliikenne sekä jätehuolto.

Vuoden 2026 alussa käynnistyy myös elinympäristöjaoston toiminta, jonka rooli ja tehtävät tarkentuvat ensimmäisen toimintavuoden aikana.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutumisaste
Yhteistoiminta ja yhdyskuntatekniset palvelut -palvelualueen toiminnan käynnistäminen	Palvelualueen henkilöstön rekrytointi, henkilöstön tehtäväkuvausten määrittely ja vastuukohteiden jakaminen, teknisen päivystystoiminnan vakiinnuttaminen, tarvittavien puitesopimusten kilpailuttaminen.	Palvelualueen henkilöstö on aloittanut tehtävässään ja henkilöstön vastuukohteet on määritetty. Päivystystoiminta on vakiintunut ja puitesopimukset on kilpailutettu.	K/E
Yhdyskuntateknisten palveluiden kustannustehokkuus on hyvällä tasolla	Palveluja suoritetaan suunnitelman mukaisesti ja kustannustehokkaasti.	Yhdyskuntateknisten palveluiden kustannukset toteutuvat budjetoidun mukaisesti ja palveluiden saatavuus on sujuvoitunut.	K/E
Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun tehtävien uudelleenjärjestely	Neuvotellaan uusi kuntayhteistyösopimus rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun tehtävien järjestämiseksi.	Sopimus on neuvoteltu ja hallinnollinen päätös on tehty.	K/E
Kunnan pääväylien korjausvelkaa on purettu ja uuden korjausvelan muodostuminen ennaltaehkäistään.	Hallitustien perusparantaminen toteutetaan päivitetyn suunnitelman mukaisesti.	Perusparannus on toteutettu.	K/E
Elinympäristöjaoston toiminnan käynnistäminen ja roolin selkeyttäminen	Muodostetaan elinympäristöjaostosta Yhteistoiminta ja yhdyskuntatekniset palvelut -palvelualueelle palvelualueen toimintaa, tavoitteita ja henkilöstöä tukeva asiantuntijaelin.	Elinympäristöjaosto toiminta on käynnistynyt ja jaoston rooli on määritetty.	K/E

3.3.1 Yhdyskuntatekniset palvelut

Yhdyskuntatekniset palvelut ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	503 642	482 800	437 200	437 200	437 200
TOIMINTAKULUT	- 890 836	- 850 408	- 770 088	- 770 088	- 770 088
TOIMINTAKATE	- 387 193	- 367 608	- 332 888	- 332 888	- 332 888

Vastuualue sisältää kustannuspaikat: hallinto, puistot ja yleiset alueet, ulkoliikuntapaikat, kaavatiet, rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu. Vastuuhenkilö on elinympäristöjohtaja.

Kunnan omistamat rakennukset: Hyvinvointikeskus Onni, päiväkot Vekara, Kirkonkylän koulu, Torpin koulu, Koivulinna, museo, Säästösuvento, Iilijärven maja, teknisen varastohalli, paloasema ja muut rakennukset.

Hallinto

Hallinnon tehtävänä on huolehtia koko teknisten palvelujen kehittämisestä, taloudesta ja tiedottamisesta.

Yhdyskuntatekniset palvelut

Yhdyskuntateknisten palvelujen tehtävänä on huolehtia kunnan omistamien puistojen ja yleisten alueiden, ulkoliikuntapaikkojen, kaavateiden ja rakennusten rakennuttamisesta ja kunnossapidosta. Yhdyskuntateknisiin palveluihin kuuluu myös rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun tehtävät, joiden hallintovastuu on Askolan kunnalla. Palvelualueen tehtävänä on seurata toimintaa ja puuttua tarvittaessa epäkohtiin.

Kiinteistöt

Kiinteistöpalvelut huolehtivat kunnan omistamien rakennusten yllä- ja kunnossapidosta.

Tärkeimmät tunnusluvut:

Tunnusluku	TP2024	TA2025	TA2026
Kiinteistöjen tilavuus, m ³	40 269	39 059	39 059
Kiinteistöjen kerros-m ²	9 481	9 149	9 149
Sähkön kulutus, kWh/v	642 787	590 300	635 000
Sähkönkulutus, kWh/kerros-m ²	67,0	64,5	69,4
Lämmitys, MWh/v	1 325	1 020	1 210
Lämmityksen kulutus, MWh /rakennus-m ³ , (34330 m ³)	0,039	0,041	0,031
Hoidettavat kaavatiet, m	16 660	16 660	16 660
Kaavateiden kunnossapito, € *	92 553	72 000	49 500
Kaavateiden kunnossapito, €/m	5,56	4,33	2,97

Tunnusluvuissa on mukana seuraavat kiinteistöt: Hyvinvointikeskus Onni, päiväkotikatu Vekara, kirkonkylän koulu ja paloasema.

Vuoden 2024 luvuissa mukana Pukkilan entinen kunnantalo. *Katuojen kunnossapitokustannuksiin sisältyy katuvalaistus.

3.3.2 Yhteistoiminta

Yhteistoiminta ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	10 191	16 000	10 000	10 000	10 000
TOIMINTAKULUT	- 128 561	- 132 065	- 152 552	- 152 552	- 152 552
TOIMINTAKATE	- 118 370	- 116 065	- 142 552	- 142 552	- 142 552

Vastuualue sisältää kustannuspaikat: kaavoitus ja maankäyttö, eläinsuojelu, maaseutuhallinto, maa- ja metsätilat, joukkoliikenne, ympäristöterveydenhuolto, elintarvikevalvonta- ja neuvonta, eläinlääkäripalvelut ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta. Vastuuhenkilö on elinympäristöjohtaja.

Toimintakulut sisältävät sopimuksella Askolan, Orimattilan ja Porvoon tuottamat lakisääteiset palvelut kuten maaseutuhallinnon ja ympäristöterveydenhuollon sekä eläinsuojelun. Palvelualueen tehtävänä on seurata organisaation toimintaa ja puuttua tarvittaessa epäkohtiin.

Joukkoliikenne

Talousarvioon on varattu määrärahat tehtyjen sopimusten mukaiseen ostoliikenteeseen. Osallistumme myös alueellisen liikennekokonaisuuden suunnitteluun sekä kehittämiseen. Ikääntyneiden asiointi- ja palvelukuljetukseen varatut määrärahat ovat senioripalveluiden kustannuspaikalla.

3.4 HYVINVOINTI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT

HYVINVOINTI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
Myyntituotot	15 212	6 000	11 000	11 000	11 000
Maksutuotot	18 043	23 880	19 600	19 600	19 600
Tuet ja avustukset	231 405	236 000	282 100	282 100	282 100
Vuokratuotot	161	1 000	1 000	1 000	1 000
Muut toimintatuotot	4 332	2 400	1 000	1 000	1 000
TOIMINTATUOTOT	269 153	269 280	314 700	314 700	314 700
Henkilöstökulut	- 394 806	- 481 978	- 480 172	- 480 172	- 480 172
Palvelujen ostot	-86 077	- 264 080	- 273 050	- 273 050	- 273 050
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25 423	-31 170	-41 971	-41 971	-41 971
Avustukset	-24 470	- 184 800	- 241 300	- 241 300	- 241 300
Vuokrakulut	-10 282	-10 050	-10 700	-10 700	-10 700
Muut toimintakulut	-3 634	-2 290	-2 090	-2 090	-2 090
TOIMINTAKULUT	- 544 692	- 974 367	-1 049 283	-1 049 283	-1 049 283
TOIMINTAKATE	- 275 539	- 705 087	- 734 583	- 734 583	- 734 583
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	- 275 539	- 705 087	- 734 583	- 734 583	- 734 583
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	- 275 539	- 705 087	- 734 583	- 734 583	- 734 583
Tilikauden yli-/alijäämä	- 275 539	- 705 087	- 734 583	- 734 583	- 734 583

Palvelualue pitää sisällään: hallinto-, liikunta-, nuoriso-, kulttuuri-, seniori-, kirjasto-, työllisyys- ja kotoutumispalvelut.

Palvelualue toimii hyvinvointijohtajan johdolla.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalveluiden palvelualue pitää sisällään: hallinto-, liikunta-, nuoriso-, kulttuuri-, ikääntyneiden-, kirjasto-, työllisyys- ja kotoutumispalvelut.

Palvelualue toteuttaa palveluita ja tapahtumia itsenäisesti ja yhteistyössä muiden palvelualueiden, yhdistysten, seurakunnan, naapurikuntien, Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen toimijoiden ja alueella toimivien organisaatioiden kanssa. Palveluita toteutettaessa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan esteettömyys- sekä osallisuuskäsitteet. Kunnan vaikuttamistoimielimet ja useat työryhmät toimivat palvelualueen organisoimana: vanhus- ja vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto, nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, ehkäisevän työn toimielin sekä kunnan lapsi- ja perhetyöryhmä (LAPE). Toimielimet ja työryhmät tuottavat aineistoa päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi. Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalveluiden vastuualueella myönnetään myös kunnan yhteisöavustukset ja operoidaan nuorten kesätyöt.

Hyvinvointikeskus Onnissa toimii kunnan palvelupiste, Posti sekä kahvio. Onnissa on myös Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystieteiden palvelualue, ympärivuorokautinen palveluasunto, sekä kunnallisia vapaa-ajan palveluita ryhmätoimintaa, liikunta-, kuntosalit- ja allastiloissa. Onnissa järjestetään myös konsertteja, teatteriesityksiä näyttelyitä. Lisäksi Onnin välittömässä läheisyydessä on Onnin-puisto ulkokuntoilulaitteineen. Kulttuuripalveluja tarjotaan ympäri vuoden ja kesäaikana galleria Koivulinnassa ja Pukkilan kotiseutumuseossa. Palveluja järjestetään ajoittain myös kylätaloissa sekä yhteistyökumppaneiden tiloissa. Työtä raamittaa Laki kuntien kulttuuritoiminnasta. Senioripalveluiden ostopalveluna tuottama asiointi- ja palvelukuljetus tarjoaa kuntalaisille liikkumisen mahdollisuuksia kunnan sisällä sekä Mäntsälän suuntaan. Onni Nurmen säätiön tuella senioripalvelut toteuttavat seniorikuntalaisten hyvinvointia tukevaa, monipuolista toimintaa.

Porvoon työllisyysalue hoitaa lakisääteisen palvelutarjonnan. Heillä arvioidaan asiakkaan palvelujen tarve sekä luodaan yhdessä suunnitelma asiakkaan asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi. Yhteistyössä HVA:n kanssa työllisyysalue hoitaa lakisääteisen TYM-palvelun. Pukkilan työllisyyspalvelut tarjoaa pukkilalaisille palveluohjausta ja valmennusta. Tarjoamme myös tukea ja neuvontaa pukkilalaisille yrittäjille työllistämiseen ja sopivan työvoiman löytämiseksi. Lakisääteisiä kotoutumispalveluja tuotetaan vuodenvaihteessa 2025-2026 selvitetävän mallin mukaisesti. Pukkilan kotoutumispalvelut hoitaa lakisääteistä täydentävää palvelutarjontaa. Nuorisopalveluissa toteutetaan nuorisolain mukaisia kunnalle kuuluvia tehtäviä, sekä ehkäisevää työtä ja etsivää nuorisotyötä. Liikuntapalveluiden toiminta tukee liikuntalain mukaisesti kaiken ikäisten kuntalaisten hyvinvointia. Sisä- ja ulkoliikuntapaikoista pidetään huolta paitsi käytettävyyden ja turvallisuuden myös houkuttelevan kuntakuvan luomiseksi. Laki yleisistä kirjastoista raamittaa kunnan kirjastopalveluiden toimintaa. Pienestä koostaan huolimatta kirjasto on tärkeä osa kuntalaisten arkea.

3.4.1 Hallinto

Hallinto ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	14 229	13 000	13 000	13 000	13 000
TOIMINTAKULUT	- 101 958	- 100 131	-92 582	-92 582	-92 582
TOIMINTAKATE	-87 728	-87 131	-79 582	-79 582	-79 582

Vanhus- ja vammaisneuvosto toimii ikääntyneiden pukkilalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi. Omien kokoontumisten lisäksi neuvosto osallistuu alueellisen vanhusneuvoston toimintaan. Neuvoston sihteerinä toimii senioritoiminnan ohjaaja. Nuorisovaltuusto edustaa pukkilalaisia nuoria ja heidän näkemyksiään nuoria koskeissa asioissa. Nuorisoneuvoston toimikausi on kaksi vuotta ja jäsenet nimetään syksyllä järjestettävässä yleiskokouksessa. Neuvoston toimintaedellytysten turvaamiseksi neuvoston koordinoijana ja sihteerinä toimii nuorisopalveluiden työntekijä. Jäsenille maksetaan kokouspalkkiot.

Yhteisöavustukset toimintaan ja tapahtumiin jaetaan hallintopalveluiden kustannuspaikalta.

Jaettava summa vuonna 2026 on 20 500 euroa, joista jaetaan 1 000 euroa pop up -tapahtumien avustuksina, vähintään 5 000 euroa nuorisotoimintaa tukevana avustuksina, 2 000 euroa liikuntatoiminnan avustuksina, 3 000 kulttuuriavustuksina ja 9 500 euroa muina avustuksina. Nuorten kesätyöpaikat tarjotaan nuorisopalveluiden kautta. Hyvinvointi- ja kulttuuripalveluiden hallintopalveluissa hoidetaan Hyvinvointikeskus Onnin taloasiat, ensiapukoulutukset palvelualueen hallinto, hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen- sekä lapsiperhetyö ja esihenkilötehtävät.

Talousarviovuoden 2026 toimintaa ja taloutta raamittavat hyvinvoinnin-, terveyden- ja turvallisuudenedistämistyössä suunnitelmat, joissa määritellään tarkemmin HYTE-työn tavoitteita, mittareita ja toimintaa. Kunnan omat suunnitelmat pyritään päivittämään ja nivomaan yhteen hyvinvointisuunnitelmaan 2025–2026 vuoden aikana:

- Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen alueellinen hyvinvointisuunnitelma ja kertomus
- Koto24 lain mukaiset kotouttamisen ohjelmat ja suunnitelmat
- Liikenneturvallisuussuunnitelma 2018-
- Itä-Uudenmaan esteettömyys- ja saavutettavuussuunnitelma
- Pukkilan hyvinvointisuunnitelma 2023–2025
- Pukkilan ehkäisevän työn suunnitelma 2024–2026
- Pukkilan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022–2025
- Pukkilan ikääntyvien hyvinvointisuunnitelma (tulossa 2026)
- Pukkilan Savuton kunta –toimenpideohjelma
- Pukkilan työikäisten hyvinvointisuunnitelma
- Pukkilan kuntastrategia
- Pukkilan kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2024–2029
- Pukkilan toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2024–2026

Alueellisena, yhteisenä tavoitteena on mielenterveyden ja liikunnan edistäminen. Nämä samat kärjet ovat poikkileikkaavasti huomioituna Pukkilan suunnittelussa ja tavoitteissa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutumisaste
HYTE-kertoimen säilyttäminen nousujohteisena	Hyvinvointisuunnitelman ja muiden hyvinvointia tukevien suunnitelmien tavoitteiden saavuttaminen tavoitteita seuraamalla, arvioimalla ja toimintaa kohdentamalla vaikuttavasti.	Hyte-kerroin e/as.	

3.4.2 Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	3 000	0	3 000	3 000	3 000
TOIMINTAKULUT	-18 299	-28 058	-27 481	-27 481	-27 481
TOIMINTAKATE	-15 299	-28 058	-24 481	-24 481	-24 481

Sisältää kustannuspaikat: yleiset kulttuuripalvelut, Koivulinna ja museo.

Vastuhenkilö on hyvinvointijohtaja.

Kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa sekä järjestää kunnan asukkaille mahdollisuuksia toteuttaa kulttuuritoimintaa ja osallistua kulttuuritapahtumiin. Kulttuurilla tarkoitetaan taiteen harjoittamista ja harrastamista, kulttuuripalveluiden toteutusta ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä. Yhdistykset ja kunnan muut yhteistyökumppanit voivat monipuolistaa ja vahvistaa kunnan toteuttamaa kulttuurityötä. Kulttuuripalvelut toteuttavat toiminnallaan kulttuurihyvinvointia. Kulttuuripalveluissa kartoitetaan 2026 mahdollisuuksia kehittää kuntalaisten harrastusmahdollisuuksia yhteisörahan turvin.

Galleria Koivulinna

Koivulinna ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-3 776	-5 300	-5 300	-5 300	-5 300
TOIMINTAKATE	-3 776	-5 300	-5 300	-5 300	-5 300

Galleria Koivulinnan toiminta on pääsääntöisesti avointa kaikille kävijöille. Toiminta painottuu näyttelytoimintaan, jota toteuttaa vuosittain valittava galleristi.

Yleiset kulttuuripalvelut

Yleiset kulttuuripalvelut ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	3 000	0	3 000	3 000	3 000
TOIMINTAKULUT	-12 162	-20 258	-19 481	-19 481	-19 481
TOIMINTAKATE	-9 162	-20 258	-16 481	-16 481	-16 481

Yleiset kulttuuripalvelut järjestävät konsertteja ja kulttuuritapahtumia. Kohderyhmäkohtaisia kulttuuritapahtumia järjestetään myös muilla vastuualueilla. Kulttuuritoiminnan monipuolisuus mahdollistuu verkostomaisella yhteistyöllä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. Jatkuva kehittäminen ja avoimuus uusille yhteistyökuvioille on kulttuuripalveluissa vallitsevana työotteena. Yhteistyö tukee myös kulttuuritoiminnan jatkuvuutta ja mahdollistaa laadukasta kulttuuritarjontaa kustannuksia jakamalla. Keskeisiä kulttuuripalvelujen kumppaneita ovat Itä-Uudenmaan kunnat, Pukkilan seurakunta, Musiikkiopisto Pukkilassa, Lohjan kaupunginorkesteri ja Mäntsälän kansalaisopisto sekä paikalliset yhdistykset ja vapaaehtoistyöntekijät. Lisäksi kunta on mukana Uudenmaan kulttuuriasiantuntijat-ryhmässä (ULKAS) ja yhteishankkeissa.

Museo

Museo ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-2 361	-2 500	-2 700	-2 700	-2 700
TOIMINTAKATE	-2 361	-2 500	-2 700	-2 700	-2 700

Museoon rakennetaan kesäajaksi kotiseutuperinteitä esiintuova näyttely. Museon näyttelyn kokoaa, valvoo ja purkaa museonhoitaja, jolta ostetaan vuosittaiset palvelut.

3.4.3 Kirjastopalvelut

Kirjastopalvelut ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	1 246	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-65 034	-67 189	-67 353	-67 353	-67 353
TOIMINTAKATE	-63 788	-67 189	-67 353	-67 353	-67 353

Vastuhenkilö on erikoiskirjastovirkailija

Kirjasto on kunnallinen peruspalvelu, jonka tehtävänä on kirjastolain mukaisesti tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta; tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Vuoden 2026 aikana jatketaan 2025 aloitetun hankkeen toimintaa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutumisaste
Tukea lapsien ääneen lukemisen kehitystä.	Kannustus ohjeistuksin ja opastein. Kirjastokoiran palveluiden käyttäminen. Kirjastopalveluista tiedottaminen lapsiperheille. Hankkeen mahdollistamat keinot.	Hankkeen tavoitteiden toteutuminen/Lapsiasiakkaiden ja lapsille suunnattujen tapahtumien ja kohtaamisten lukumäärä	
Monipuolistaa aineistoa	Äänikirjojen, selko- sekä isotekstisten kirjojen esille tuominen, sekä vieraskielisen aineiston saatavuudesta tiedottaminen maahanmuuttotautaisille asiakkaille. Hankkeen mahdollistamat keinot.	Hankkeen tavoitteiden toteutuminen/Eri kohderyhmille suunnatun aineiston lainamäärät	
Digitaalisen aineiston käyttöasteen nousu	Lisätä digitaalisen aineiston mainontaa ja opetusta. Sosiaalisen median hyödyntäminen mainonnassa. Hankkeen mahdollistamat toimenpiteet.	Hankkeen tavoitteiden toteutuminen/Digiaineiston käyttö- ja lainamäärät	

3.4.4 Työllisyys- ja kotoutumispalvelut

Työllisyys- ja kotoutumispalvelut ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	0	0	22 100	22 100	22 100
TOIMINTAKULUT	0	- 380 392	- 443 509	- 443 509	- 443 509
TOIMINTAKATE	0	- 380 392	- 421 409	- 421 409	- 421 409

Vuonna 2026 painopistettä terävöitetään oman kunnan työllisyyden edistämisen toiminna erityisesti vahvistamalla paikallista palvelutarjontaa, nuorisotyöttömyyden sekä pitkäaikaistyöttömyyden haasteiden ratkaisuihin. Tavoitteena on vahvistaa yksilöllistä valmennusta, jotta saadaan kestäviä etenemispolkuja kaikille kohderyhmän kuntalaisille. HVA järjestää paikallisesti kuntouttava työtoimintaa ja sosiaalista kuntoutusta. Lisäksi kunta on sopimassa mahdollisuudesta ulkokuntouttavaan työtoimintaan. 1.1.2025 käynnistynyt uusi Porvoon seudun työllisyysalue määrittelee osaltaan sisältöä ja painopisteitä alueellisten asiantuntijoiden kera, vaatien kuntajohdolta aktiivista seuranta ja vaikuttamista. Palvelutorikonsepti tuo Pukkilaan paikan päälle asiantuntijoita, kohtaamispisteitä ja neuvontaa - samoin hyvin meillä jo vakiintunut palvelutorimainen Kohtaamo. Kohtaamo jatketaan paikallisesti palvelutori-konseptin alla. Porvoon työllisyysalue vastaa lakisääteisestä viranomais-toiminnasta alueensa kunnissa työvoimaviranomaisen roolissa. Kuntien vapaaehtoinen työllisyyspalvelutoiminta mahdollistaa entistä laajemman käytännönläheisen ja tehokkaamman työn työllistämiseen ja yhteistyöhön yritysten välillä.

Kotoutumispalveluissa edistetään kotoutumislain mukaisesti kunnan maahanmuuttotustaisten henkilöiden kotoutumista. Pukkilan kunta irtisanoi 11/2025 Porvoon kaupungin kanssa tehdyn sopimuksen kotoutumislain mukaisten palveluiden järjestämisestä. Palveluiden järjestämisestä tehdään uusi suunnitelma vuodenvaihteessa 2025-2026. Pukkilan kunnan kotouttamistyö on lähipalvelua, jolla autetaan maahanmuuttajia yksilöllisesti kiinnittymään kuntaan, kokemaan yhteisöön kuulumisen tunnetta, kannustetaan aktiivisiksi kuntalaisiksi, vahvistetaan hyvinvointia sekä yhteistyössä kunnan muiden palvelujen kanssa rakennetaan kaikille kuntalaisille hyväksyvää ja turvallista yhteisöä. Tavoitteena 2026 on tarjota kotoutujille suomen kielen oppimisen tukevaa toimintaa.

Kotoutumisohjelma

Kustannuspaikka pitää sisällään lain mukaisen toiminnan. Laki kotoutumisen edistämisestä (681/2023) määrittää kunnan kotoutumisohjelmaan sisältyvät palvelut: Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (14 §), monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (15 §), kotoutumissuunnitelman (16 §) ja monialaisen kotoutumissuunnitelman laatiminen (17 §) ja niiden tarkistaminen (22 §), monikielinen yhteiskuntaorientaatio (25 §) sekä kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta. Asiakkaina ovat työnhakija-asiakkaiden ja muiden kuin työnhakijoiden yllä mainitut kotoutumisohjelmaan sisältyvät palvelut.

Kotoutumisen edistämisen palvelut

Kustannuspaikka sisältää valtion palvelualueuokituksen mukaisesti kunnan kotoutumisen edistämisen ja mahdollisten pakolaisten vastaanoton suunnittelun, kehittämisen ja seurannan, ohjaus- ja neuvontapalvelut sekä osaamiskeskustoiminnan.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutumisaste
Työllisyydenhoidon kulujen kasvun pysäyttäminen	Kunnan ja työttömien edunvalvonta työllisyysalueen toiminnassa lakisääteisten palveluiden osalta Laadukkaat kunnan palvelut ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa	Kulujen säilyminen talousarvion mukaisena.	

3.4.5 Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	30 876	27 000	28 600	28 600	28 600
TOIMINTAKULUT	-62 341	-66 014	-67 742	-67 742	-67 742
TOIMINTAKATE	-31 466	-39 014	-39 142	-39 142	-39 142

Vastuhenkilö liikunnanohjaaja.

Talousarviovuoden toiminta

Toiminta pohjautuu liikuntalakiin. Liikuntapalvelujen tavoitteena on kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen liikunnan avulla, luoda mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa ylläpitäen fyysistä toimintakykyä sekä tukea lasten kasvua ja kehitystä. Painopistealueena on järjestää ja tukea lasten ja nuorten sekä työikäisten terveyttä ja hyvinvointia liikunnan avulla ja tukea seuratoimintaa. Yli 65-vuotiaiden liikuntatoiminta järjestetään Senioripalvelujen toimesta Onni Nurmen säätiön tuella.

Liikuntapalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä paikallisten urheiluseurojen, naapurikuntien liikuntapalvelujen, kunnan nuoriso- ja senioripalvelujen, koulun sekä varhaiskasvatuksen kanssa. Kunnalla on useita omia liikuntaryhmiä sekä ryhmiä yhteistyössä järjestöjen kanssa. Toimintaa ohjaavat liikunnanohjaaja, tuntiohjaajat, nuoret kerhonohjaajat sekä vapaaehtoiset aikuiset. Maksutonta liikuntaneuvontaa tarjotaan kaiken ikäisille kuntalaisille, pääpaino kuitenkin työikäisessä väestössä.

Liikuntapalvelujen omaa toimintaa lapsille ja nuorille ovat eri-ikäisille suunnatut liikunta- ja jumpparyhmät sekä uimakoulu. Työikäisille liikuntapalvelut järjestävät ohjattua sekä omatoimista vesiliikuntaa sekä matalan kynnyksen liikuntaa. Lasten ja nuorten liikkumista tuetaan tarjoamalla liikuntaryhmiä ja tapahtumat maksuttomina allasosaston ryhmiä ja uimakoulua lukuun ottamatta. Aikuisten ryhmät ovat maksullisia, liikuntaneuvonta on maksutonta. Liikunnanohjaaja vastaa koululaisuintien opetuksesta. Liikunnanohjaaja jakaa uinnin kannustusstipendejä oppilaille, koululaisuintien perusteella oman uimataidon kehittämiseen.

Liikuntapaikat

Kunnan liikuntapaikkoihin kuuluvat liikuntasali Kirkonkylän koululla, kuntosalit sekä Hyvinvointikeskus Onnin allasosasto. Ulkoliikuntapaikkoja ovat Teikarinmäen urheilukenttä, Frisbeegolf-rata, Lähiliikuntapaikka, Pikkumetsän kenttä, Savijoen tenniskenttä, Onnin kuntoilupuisto sekä kunnan virallinen uimaranta Iilijärvi.

Liikuntapalvelut organisoivat liikuntapaikkojen vuorojen jakoa, sekä vastaa uimavalvonnan toimivuudesta allasosastolla sekä organisoi altaan vuokrausta. Kunnan liikuntapaikkojen kunnossapidosta vastaa kunnan tekniset palvelut yhdessä liikuntapalvelujen kanssa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutumisaste
Perheliikuntaneuvonnan aloittaminen Pukkilassa	Kannustetaan perheitä liikkumaan yhdessä perheenä, sekä yhdessä muiden perheiden kanssa. Esimerkiksi yhteisen liikuntasalivuoron tarjoaminen.	Perheliikuntaneuvonnassa olemien perheiden lukumäärä. Perheiden antama palaute neuvonnasta.	

3.4.6 Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	21 098	23 000	23 000	23 000	23 000
TOIMINTAKULUT	- 109 761	- 125 203	- 125 616	- 125 616	- 125 616
TOIMINTAKATE	-88 663	- 102 203	- 102 616	- 102 616	- 102 616

Sisältää kustannuspaikan nuorisopalvelut ja ehkäisevä päihdetyö.

Vastuhenkilö nuoriso- ja vapaa-ajan toiminnanohjaaja.

Ehkäisevä päihdetyö

Ehkäisevä päihdetyö ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-2 693	-3 530	-3 535	-3 535	-3 535
TOIMINTAKATE	-2 693	-3 530	-3 535	-3 535	-3 535

Ehkäisevän päihdetyölain mukaisesti kunta huolehtii ehkäisevän päihdetyön tarpeen mukaisesta organisoinnista alueellaan ja nimeää ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaavan toimielimen. Kunnassa toimii toimielimenä ehkäisevän työn työryhmä nimettynä toimikaudelle 2022-2025 ja loppuvuodesta 2025 valitaan jäsenet uudelle toimikaudelle. Työryhmä huomio toiminnassaan neljän tuulen näkökulman (pelihaittojen, lähisuhdeväkivallan, päihteidenkäytön ja mielenterveysongelmien ehkäisy). Työryhmän koollekutsujana sekä alueellisen verkoston edustajana toimii ehkäisevän työn koordinoija, hyvinvointijohtaja tai hänen varalla nuoriso- ja vapaa-ajan toiminnanohjaaja.

Varataan määrärahaa ehkäisevän päihdetyön kampanjaviikkojen (mm. ehkäisevän päihdetyön viikko, peliviikko, mielenterveysviikko) toteuttamiseen sekä koulutuksiin ja matkakuluihin.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	21 098	23 000	23 000	23 000	23 000
TOIMINTAKULUT	- 107 069	- 121 673	- 122 081	- 122 081	- 122 081
TOIMINTAKATE	-85 971	-98 673	-99 081	-99 081	-99 081

Talousarviovuoden toiminta

Nuorisopalvelujen toiminta perustuu nuorisolain säätämiin tehtäviin. Nuorisotyön tehtävänä on mm. tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Nuorisopalvelujen toiminnot ovat perusnuorisotyö, etsivä nuorisotyö, koulunuorisotyö sekä nuorisovaltuuston toiminta. Työmuotoja ovat mm. nuorisotilatoiminta, leiri- ja retkitoiminta sekä erilaiset tapahtumat. Nuorisopalvelut organisoii nuorten kesätyöt sekä kutsuu koolle nuorten ohjaus- ja palveluverkoston. Nuorisotyötä toteutetaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ja tehdään kiinteästi yhteistyötä ala- ja yläkoulujen kanssa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutumisaste
Mukanaolo alueellisen nuorisostrategian luomisessa ja osaltaan hanketavoitteiden toteuttamisessa	Nuorisovaltuusto ja kaikki halukkaat nuoret osallistuvat Silmun Nova-hankkeen työpajoihin -ollaan mukana laatimassa alueellista nuorisostrategiaa	Nuorisostrategia on laadittu	
Toteutetaan Nuorisotila Nuokun päihdetoimintamalli	laaditaan nuorisotila Nuokulle päihdetoimintamalli opinnäytetyönä	Päihdetoimintamalli on toteutettu.	

3.4.7 Ikääntyneiden palvelut

Ikääntyneiden palvelut ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	198 704	206 280	225 000	225 000	225 000
TOIMINTAKULUT	- 187 299	- 207 380	- 225 000	- 225 000	- 225 000
TOIMINTAKATE	11 405	-1 100	0	0	0

Sisältää kustannuspaikan senioripalvelut.

Vastuuhenkilö senioritoiminnan ohjaaja.

Pukkilan kunnassa järjestetään senioreille toimintaa ja palveluja Onni Nurmen säätiön rahoituksella. Talousarvio laaditaan siten, että säätiön rahoitus kattaa pääsääntöiset toiminnasta syntyvät menot. Säätiön rahoituksen käyttöä määritellään seuraavasti:

Onni Nurmen Säätiö toteuttaa tarkoitustaan myöntämällä Pukkilan kunnalle vuosittain avustuksia, joilla Pukkilan kunta voi toteuttaa sellaista toimintaa ja palveluja ikääntyneille kuntalaisille, mitä ei julkisissa palveluissa ole yleisesti ottaen mahdollista toteuttaa. Säätiön tuella toteutettavien toimintojen ja palvelujen tavoitteena on tukea ikääntyneiden pukkilalaisten kotona asumista eri tavoin huomioiden sosiaalinen, psyykkinen ja fyysinen toimintakyky ja hyvinvointi. Säätiö antaa kunnalle vuosivastuksen, jonka suuruudesta säätiön hallitus päättää edellisen vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

Vuosivastuksella toteutettava ikääntyneiden toiminta jakaantuu kolmeen (3) kokonaisuuteen:

*Henkilöstön palkkauskuluihin: ikääntyneiden toiminnan koordinointi, suunnittelu ja toteutus

*Hyvinvointikeskus Onnin toimintaan: ryhmät ja tapahtumat oheistoimintoihin sekä Onnipäivän konsertti

*Ostopalveluihin: kotisiivouspalvelut sekä asiointi- ja kuljetuspalvelut.

*Vuosivastuksen lisäksi säätiö voi myöntää kunnalle erillisavustuksia, lähinnä investointityyppisiin kohteisiin.

Senioripalvelujen tavoitteena on ikääntyneiden pukkilalaisten hyvinvoinnin edistäminen ja kotona asumisen tukeminen monipuolisen toiminnan ja palvelujen avulla. Senioripalvelut järjestävät ikääntyneiden hyvinvointia tukevaa yhteisöllistä ryhmätoimintaa, vesi- ja saliliikuntaryhmiä, vapaaehtoistoimintaa sekä teema- ja kulttuuritapahtumia pääsääntöisesti Hyvinvointikeskus Onnissa. Tavoitteena on seniorikuntalaisten oman aktiivisuuden tukeminen, toimintakyvyn ylläpitäminen sekä yksinäisyyden ehkäiseminen. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan yli 65-vuotiaiden kuntalaisten moninaisuus, erilaiset tarpeet sekä hyvinvoinnin eri osa-alueiden vahvistaminen. Senioripalvelut toteuttavat myös vuosittaisen Onnipäivän konsertin sekä osallistuvat valtakunnalliseen vanhustenviikkoon.

Hyvinvointikeskus Onnin ikäihmisten toiminnan lisäksi senioripalvelut tarjoavat ikääntyneiden koteihin virkistyskäyntejä. Senioripalvelujen toimintamuodot kohdentuvat kotona asuvien ikääntyneiden lisäksi myös Onninkotien asukkaille.

Vanhus- ja vammaisneuvosto osallistuu senioripalvelujen toiminnan ja palvelujen kehittämiseen sekä toimii ikääntyneiden pukkilalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi.

Senioripalveluiden ostopalveluina toteutetut toiminnot

Kunta järjestää ostopalveluina kotiapu- ja siivouspalveluja sekä asiointi- ja palvelukuljetusta. Asiointi- ja palvelukuljetukset hoitaa kevääseen 2026 saakka Kuljetus-Högström Oy. Alkuvuodesta järjestetään uusi kilpailutus. Asiointi- ja palvelukuljetuksen kustannukset kohdentuvat senioripalveluihin niiltä osin, mitä joukkoliikennetuki ei kata.

Senioripalvelut haki loppuvuodesta 2025 säätiöltä avustusta Onninkodin kalusteiden hankintaan 26 000 €. Prosessi etenee vuoden 2026 aikana, mikäli rahoitus toteutuu.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutumisaste
Selvitetään laajasti seniorikuntalaisten hyvinvoinnin kokemusta ja palvelujen tarvetta	Toteutetaan aiempien vuosien kyselyihin vertailukelpoinen hyvinvointi- ja palveluntarvekysely yli 65-vuotiaille kuntalaisille	Kysely on toteutettu	
Vahvistetaan 65–70 vuotiaille, eläköitymisiässä oleville suunnattua toimintaa	Järjestetään ilta-aikaan painottuvia tapahtumia yhteistyössä kulttuuripalvelujen kanssa Toteutetaan bussiretkiä lähikohteisiin	Toteutettujen tapahtumien ja retkien lukumäärä sekä osallistujamäärä	

3.5 KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT

KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
Myyntituotot	56 171	55 091	40 635	40 635	40 635
Maksutuotot	41 110	34 800	22 000	22 000	22 000
Tuet ja avustukset	30 943	50 000	50 000	50 000	50 000
Vuokratuotot	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	3 398	1 500	1 500	1 500	1 500
TOIMINTATUOTOT	131 622	141 391	114 135	114 135	114 135
Henkilöstökulut	-1 648 927	-1 612 792	-1 586 645	-1 465 296	-1 465 296
Palvelujen ostot	-1 060 077	-1 149 521	-1 265 012	-1 265 012	-1 265 012
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-27 625	-30 017	-32 850	-32 850	-32 850
Avustukset	-60 758	-69 000	-58 000	-58 000	-58 000
Vuokratulot	-13 315	-14 776	-13 600	-13 600	-13 600
Muut toimintakulut	-2 200	-1 990	-1 200	-1 200	-1 200
TOIMINTAKULUT	-2 812 901	-2 878 096	-2 957 307	-2 835 958	-2 835 958
TOIMINTAKATE	-2 681 279	-2 736 705	-2 843 172	-2 721 823	-2 721 823
Verotulot	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-2 681 279	-2 736 705	-2 843 172	-2 721 823	-2 721 823
Poistot ja arvonalentumiset	-34 535	-34 340	-34 192	-34 750	-34 080
Tilikauden tulos	-2 715 814	-2 771 045	-2 877 364	-2 756 573	-2 755 903
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 715 814	-2 771 045	-2 877 364	-2 756 573	-2 755 903

Kasvatus- ja opetuspalvelut jakautuvat opetus- ja opistopalveluiden sekä varhaiskasvatuspalveluiden vastuualueisiin. Kasvatus- ja opetuspalvelujen palvelualueella toimivaa varhaiskasvatuspalvelujen vastuualueetta johtaa päiväkodin johtaja. Vastuualueen johtaja vastaa vastuualueen toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kunnanhallituksen ja palvelualueen johtajan alaisuudessa.

Pukkilan kunnan **varhaiskasvatuspalvelut** järjestetään päiväkotia Vekarassa. Alakouluikäisten **perusopetuspalvelut** järjestetään Pukkilan Kirkonkylän koululla. Esikoululaiset sekä kaikki alakouluikäiset lapset opiskelevat Kirkonkylän koulussa. Koululla järjestetään myös täydentävää varhaiskasvatusta sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa. Pukkilan ja Askolan yhteinen yläkoulu on Askolan koulu. Lukiota pukkilalaiset käyvät tavallisesti Askolassa, Mäntsälässä, Orimattilassa tai Porvoossa. Lähimmät ammattioppilaitokset sijaitsevat Mäntsälässä, Orimattilassa, Porvoossa ja Lahdessa.

Kunnalla on lakisääteisenä tehtävänä järjestää asukkailleen kulttuuritoimintaa ja muiden muassa tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen.

Opistopalvelut koostuvat Pukkilassa Mäntsälän kansalaisopiston sekä Porvoon seudun musiikkiopiston kanssa tehdyn yhteistyön muodostamasta kokonaisuudesta.

Palvelualueen myyntituotot koostuvat kotikuntakorvausten tulo-osuudesta ja maksutuotot varhaiskasvatusmaksuista sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakasmaksuista. Pukkilan kunnan kasvatus- ja opetuspalveluille on myönnetty valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024–2027. Lukuvuosittainen avustusrahan suuruus on 50 000 €. Muita toimintatuottoja kertyy muiden muassa maksullisista koulukuljetuksista.

Palvelualueen toimintakuluissa on havaittavissa kasvua erityisesti kotikuntakorvausten meno-osuuksien muutoksista johtuen. Kotikuntakorvausten menot kasvavat Pukkilan osalta arviolta noin 100 000 eurolla vuodesta 2025 vuoteen 2026. Ennakollisen valtionosuuslaskelman mukaan vuoden 2026 nettovaikutus on noin -915 000 euroa, kun vastaava nettovaikutus vuonna 2025 oli noin -812 000 euroa.

Kuljetuspalveluiden kustannusten arvioidaan kasvavan verrattuna vuoden 2025 ennakoituun tasoon. Henkilöstökulujen puolestaan arvioidaan pienenevän noin 30 000 euroa aamu- ja iltapäivätoiminnan palveluaikarajausten sekä yhdysluokkamuotoisen opetuksen järjestämisen seurauksena. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osalta on toteutettu säästötoimenpiteitä, mutta maltillinen kulujen kasvu johtuu erityisesti opetuskäytössä olevien tieto- ja viestintäteknologisten laitteiden uusimistarpeesta. Toimintakuluissa avustuksina näkyvät kotihoidon tuen maksut ja vuokratuluissa laitteiden ja koneiden vuokrat.

3.5.1 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	47 025	53 800	47 000	47 000	47 000
TOIMINTAKULUT	- 765 946	- 770 391	- 766 414	- 766 414	- 766 414
TOIMINTAKATE	- 718 920	- 716 591	- 719 414	- 719 414	- 719 414

Sisältää kustannuspaikat: hallinto, päiväkotiki Vekara, esikoululaisten varhaiskasvatus, varhaiskasvatuksen ostopalvelut ja lastenhoidon tuki.

Vastuuhenkilö on päiväkodinjohtaja.

Varhaiskasvatus on alle kouluikäisille lapsille suunnattua tavoitteellista ja suunnitelmallista kasvatusta, opetusta ja hoitoa, joka tukee lapsen kokonaisvaltaista kehitystä. Sen tavoitteena on edistää lapsen oppimisvalmiuksia, hyvinvointia ja sosiaalista osallisuutta yhteistyössä perheiden kanssa. Pukkilan kunnan varhaiskasvatuspalvelut keskittyvät Päiväkotiki Vekaraan. Kasvatus- ja opetuspalvelujen palvelualueen vastuuhenkilö on kasvatus- ja opetusjohtaja-rehtori. Kasvatus- ja opetuspalvelujen palvelualueella toimivaa varhaiskasvatuspalvelujen vastuualuetta johtaa päiväkodinjohtaja.

Hallinto

Hallinnon menoja ovat päiväkodin johtajan tehtävään liittyvät henkilöstökulut, toimisto- ja hallintopalveluiden ostot sekä henkilöstösuunnitelman mukaiset varhaiskasvatushenkilöstön työhyvinvointitoiminnan kulut sekä henkilöstön koulutuskulut.

Päiväkotiki Vekara

Päiväkotiki Vekara on 63 paikkainen päiväkotiki, joka tarjoaa vuoro hoitoa. Vuoro hoitoa järjestetään pääsääntöisesti 5.30–22.00 välillä sekä viikonloppuisin noin 2–3 kertaa kuukaudessa. Valtioneuvoston asetuksen mukaiset suhdeluvut varhaiskasvatuksessa ovat: Yli 3-vuotias, alle 5 h päivässä: 13 lasta/1 aikuinen Yli 3-vuotias, yli 5 h päivässä: 7 lasta/1 aikuinen Alle 3-vuotias, alle tai yli 5 h päivässä: 4 lasta/1 aikuinen. Lisäksi Pukkilassa hyvinvointilautakunnan päätöksellä (4/2023 §19) on varhaiskasvatuksessa olevien lasten tuen tarpeiden kertomiseksi tehostetun tuen suhteen asetettu kerroin 1,5 ja erityisen tuen suhteen kerroin 2. Kaikilla varhaiskasvatuksen opettajan työtä tekevillä on viikossa 5 tuntia ryhmän ulkopuolella tehtävää lakisääteistä SAK-aikaa (suunnittelu, arviointi, kehittäminen). Lakisääteiset varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut tuetetaan ostopalveluna. Kustannuspaikan menoja ovat palveluiden ostot kuten telepalvelut, pesulapalvelut ja tietoliikennepalvelut sekä hoitotarvikkeet ja elintarvikkeet sekä materiaali- ja kalustokulut. Kulttuurisuunnitelman toteuttamiseen on varattu määrärahat kustannuspaikan palveluiden ostoihin. Maksutuottoja kustannuspaikalle tuovat päivähoitomaksut.

Esikoululaisten varhaiskasvatus

Esikouluikäisten esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään toimintakausittain joko päiväkotiki Vekarassa tai Kirkonkylän koululla. Kevätkaudella 2026 esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus järjestetään Kirkonkylän koululla. Syyslukukaudella toiminta järjestetään ryhmäkoosta ja varhaiskasvatuksen täyttöasteesta riippuen Kirkonkylän koulun esiopetustiloissa tai päiväkotiki Vekarassa. Esiopetuksen loma-aikoina sekä henkilöstön kehittämispäivinä esiopetusikäisten varhaiskasvatus järjestetään Päiväkotiki Vekarassa. Vuoro hoito järjestetään aina päiväkotiki Vekarassa. Maksutuottoja kustannuspaikalle tuovat päivähoitomaksut.

Varhaiskasvatuksen ostopalvelut

Ostopalveluihin kuuluvat asiakaspalveluiden ostoja kunnilta sekä asiantuntijapalveluita yksityisiltä palveluntuottajilta. Kustannuspaikan menoja vuodelle 2026 ovat varhaiskasvatuksen erityisopettajan ostopalvelu sekä musiikkiopiston tuottama musiikkileikkikoulutoiminta. Varhaiskasvatuksen palvelusetelistä on luovuttu tammikuussa 2024, eikä palvelusetelimaksuihin liittyviä kustannuksia kustannuspaikalle enää toteudu.

Lastenhoidon tuki

Kelan maksamia lastenhoidontuen muotoja ovat kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki, joustava hoitoraha ja osittainen hoitoraha. Kotihoidon tukeen on oikeutettu, jos alle 3-vuotiaasta lasta hoidetaan kotona. Ehtona on, ettei lapselle ole varattu kunnallista hoitopaikkaa. Joustavaa hoitorahaa voi saada alle 3-vuotiaan hoitoon kotona. Joustavan hoitorahan saamisen edellytyksenä on, että huoltaja tekee töitä viikoittain keskimäärin enintään 30 h, tai enintään 80 % kokopäivätyön työajasta. Osittaista hoitorahaa voi saada 1. ja 2. luokalla olevan lapsen hoitoon, jos tekee töitä enintään 30 h lapsen hoidon vuoksi. Lastenhoidon tuet maksetaan Kelan kautta, kustannuksista vastaa kunta. Vuoden 2026 määrärahat on suhteutettu kunnassa asuvien kotona hoidettavien pikkulasten määrään.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutumisaste
Varhaiskasvatuksen laadun kehittäminen siten, että tuen tarpeiden tunnistaminen ja pedagogisen tuen toteutus vahvistuvat palvelualueella.	Valtion erityisavustuksen kohdentaminen tarpeen mukaisesti. Tuen kertomien huomioiminen. Yhteistyön ja joustavien järjestelyiden vahvistaminen kasvat- ja opetuspalvelualueella. Riittävä erityispedagoginen tuki ja osaaminen varmistetaan. Varhaiskasvatuksen kansallisen laadunvalvontajärjestelmä Valssin käyttöä laajennetaan. Henkilöstöä koulutetaan.	Valssi- Varhaiskasvatuksen laadunvalvontajärjestelmä. Kunnan henkilöstökysely. Pedagogisen toimintasuunnitelman toteutuminen.	K/E
Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan liikunnallista ja kokonaisvaltaista hyvinvointia arjen toiminnassa, oppimisympäristöissä ja perheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä.	Liikkuva varhaiskasvatus -toiminnan laajentaminen ja vakiinnuttaminen. Lähi liikuntapaikkojen, lähimetsien ja koulun tilojen monipuolinen käyttö osana oppimisympäristöjä. Hyvinvointiteemojen sisällyttäminen vuosikelloon ja toiminnan suunnitteluun. Perheiden kanssa tehtävän yhteistyön ja osallistumisen lisääminen. Muskaritoiminnan ja retkitoiminnan tukeminen.	Toteutunut yhteistyö ja projektit. Huoltajakysely. Toimintasuunnitelman toteutuminen.	
Varhaiskasvatuksen resurssit ja	Ryhmien muodostaminen ja joustavat järjestelyt lasten	Suhdeluvut (henkilöstö- lapsimäärä). Talousarvion	

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutumisaste
toimintaympäristöt suunnitellaan ja johdetaan niin, että taloudellisuus, henkilöstön mitoitus ja lasten turvallisuus toteutuvat tasapainoisesti.	määrän ja tarpeiden mukaan. Hankintojen suunnittelu ja keskittäminen taloudellisesti. Henkilöstöresurssien optimointi sekä sijaistarpeen ennakointi. Tilojen ja välineiden säännöllinen ylläpito turvallisuuden varmistamiseksi. Mahdollisiin poikkeamiin puututaan viipymättä.	toteutuminen. Epäkohtailmoitusten määrä ja niihin reagointi.	

3.5.2 Opetuspalvelut

Opetuspalvelut ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	84 597	87 591	67 135	67 135	67 135
TOIMINTAKULUT	-2 019 771	-2 082 505	-2 165 693	-2 044 344	-2 044 344
TOIMINTAKATE	-1 935 174	-1 994 914	-2 098 558	-1 977 209	-1 977 209

Sisältää kustannuspaikat: hallinto, kirkonkylän koulu, esiopetus, erityisopetus, tuki- ja kuljetuspalvelut, kotikuntakorvaukset ja aamu- ja iltapäivätoiminta.

Vastuuhenkilö on kasvatus- ja opetusjohtaja-rehtori.

Opetuspalvelut tarjoavat perusopetuspalvelua vuosiluokilla 1–6 sekä esiopetuksessa. Suomalainen perusopetus on yleissivistävää koulutusta, ja sillä on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Hallinto

Hallinnon menoja ovat kasvatus- ja opetusjohtaja- rehtorin tehtävään liittyvät henkilöstökulut, toimisto- ja hallintopalveluiden ostot sekä henkilöstösuunnitelman mukaiset opetushenkilöstön työhyvinvointitoiminnan kulut sekä henkilöstön koulutuskulut.

Kirkonkylän koulu

Pukkilan Kirkonkylän koulussa opiskelevat kaikki Pukkilan kunnan alakouluikäiset oppilaat. Kustannuspaikalla näkyvät yleisopetuksen henkilöstökulut, tarvike- ja kirjatilauksiin liittyvät varaukset sekä oppilaiden retkiin, tapahtumiin ja juhliin liittyvät kulut. Oppilasmäärä on Kirkonkylän koulussa laskeva. Opetusryhmien koko vaihtelee 10–22 välillä. Talousarvion henkilöstökuluissa on huomioitu, että lukuvuonna 2026-2027 opetusta järjestetään alkuopetuksessa yhdysluokkamutoisena.

Lapsimäärät Pukkilassa (Facta-väestö 10.11.2025):

IKÄ	SYNTYMÄVUOSI	LAPSIA
0	2025	7
1	2024	12
2	2023	9
3	2022	11
4	2021	14
5	2020	13
6	2019	12
7	2018	9
8	2017	15
9	2016	21
10	2015	18
11	2014	27
12	2013	17
13	2012	20
14	2011	21
15	2010	24
16	2009	17
17	2008	17

Oppilasmäärän kehittyminen ja oppilasennuste Kirkonkylän koulussa:

Esiopetuksen oppilaat ja perusopetuksen oppilaat.

2020- 2021	2021- 2022	2022- 2023	2023- 2024	2024- 2025	2025- 2026	2026- 2027	2027- 2028	2028- 2029	2029- 2030
164	147	150	141	123	119	115	102	95	83

Esiopetus

Esiopetusta tarjotaan Kirkonkylän koulussa 20 h/vko yhdessä opetusryhmässä. Toimintakuluja ovat henkilöstökulut sekä esioppilaiden koulukuljetuksen kulut.

Kuljetus- ja tukipalvelut

Kustannuspaikan toimintatuotot muodostuvat pääasiassa maksullisesta koulukuljetuksesta. Toimintakulut koostuvat koulukuljetusten järjestämisestä aiheutuvista menoista. Vuodelle 2026 on varattu 7 000 euroa perusopetuksen koulumatkatukeen. Talouden tasapainottamistoimenpiteiden myötä koulumatkatuesta luovutaan syyslukukaudesta 2026 alkaen. Kuljetus- ja tukipalveluihin kirjataan myös mahdolliset opetuspalveluiden ostot muilta kunnilta. Näiden kulujen määrä voi vaihdella merkittävästi eri vuosien välillä.

Kotikuntakorvaukset

Esi- ja perusopetuksen järjestäjällä on oikeus saada kotikuntakorvaus oppilaan kotikunnalta, kun oppilas suorittaa oppivelvollisuuttaan muualla kuin oman kuntansa esi- tai perusopetuksessa. Opetuksen järjestäjä voi tällöin olla toinen kunta, valtio, yliopiston harjoittelukoulu, yksityinen tai kuntayhtymä. Valtiovarainministeriö hoitaa kotikuntakorvauslaskutuksen keskitetysti valtionosuusmaksatuksen yhteydessä, jotta välttyttäisiin kuntien keskinäiseltä sekä kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien väliseltä laskutukselta. Pukkilan kunta ei itse järjestä opetusta yläkoululaisilleen. Pukkilan ja Askolan oppilaiden yhteinen yläkoulu on Askolan koulu. Kumpikin kunta vastaa

oppilaidensa menoista. Osa Pukkilan kunnan yläkoululaisista opiskelee Mäntsälässä. Tuottoja kustannuspaikalle tulee Pukkilassa muissa kunnissa kirjoilla olevista oppilaistamme.

Erityisopetus

Erityisopetuksen kustannuspaikalle kohdistetaan erityisopetuksesta aiheutuvat kulut. Uuden perusopetuslain mukainen opetussuunnitelma on otettu käyttöön syksyllä 2025. Oppimisen ja koulunkäynnin tukea järjestetään ensisijaisesti ryhmämuotoisena. Oppilaat voivat saada tarpeen mukaan myös oppilaskohtaista tukea joko osittain tai kokonaan pienryhmässä / erityisluokassa. Kirkonkylän koululla on yksi laaja-alaisen erityisopettajan vakanssi sekä lukuvuosi-kohtaisesta tarpeesta riippuen 1-2 oppilaskohtaisen tuen erityisluokkaa.

Itä-Uudellamaalla ei ole toistaiseksi ollut alueellista sairaalakoulua. Sairaalakouluopetusta selvitetään IU kuntien välisenä yhteistyönä kevään 2026 aikana. Tarkoituksena on hahmottaa yhdessä alueen kuntien velvoitteena oleva tarpeiden mukainen polikliininen opetus, sen mahdollinen toimintamalli, vastuut ja velvoitteet sekä rahoitus. Samalla selvitetään hyvinvointialueen ja HUS:in vastuu kunnissa järjestettävästä polikliinisestä opetuksesta. Mallin toimeenpanosta päätetään erikseen.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Perusopetuslain mukaista koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään Kirkonkylän koululla. Alkuopetuksen oppilailla on mahdollisuus osallistua aamupäivä- ja/tai iltapäivätoimintaan kevätlukukaudella 2025 klo 7:30 - 9:15 ja klo 12:30 - 17:00 välisinä aikoina. Syyslukukaudesta 2026 alkaen toiminta-aikaa rajataan siten, että lukuvuodesta 2026-2027 alkaen järjestetään ainoastaan iltapäivätoimintaa aikavälillä 12.15-16.30. Aamutoiminnasta luopuminen huomioidaan työjärjestysten valmistelussa. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen saadaan valtionosuutta 1. ja 2. luokkalaisten sekä erityisoppilaiden osalta. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tuloarvio pohjautuu edellisiin toimintakausiin.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutumisaste
Hyvinvoivan ja yhteisöllisen kyläkoulukulttuurin vahvistaminen	Lapsiparlamentin ja henkilöstön suunnittelemaa yhteisöllisiä tapahtumia kuukausittain. Tunne- ja vuorovaikutustaitoja opetetaan viikoittain joka luokassa. Kaikki ristiriitatilanteet selvitetään Suunniteltu ja toimiva nivelvaiheyhteistyö. Yhteistyö vanhempainyhdistyksen kanssa. Vähintään kaksi kodin- ja koulun yhteistä tapahtumaa lukuvuodessa. Järjestetään huoltajakysely. Suunnitelmat päivitettyjä ja ajantasaisia.	Hyvinvointikysely. Koulun toimintasuunnitelma/ toteutumisaste. Kunnan henkilöstökysely. Huoltajakysely.	
Liikunnallisen elämäntavan ja hyvinvoinnin vahvistaminen	Liikkuva koulu toiminta viikoittaista. Lähiliikuntapaikan, lähimetsän ja muun soveltuvan lähiympäristön hyödyntäminen	Kouluterveyskysely. Hyvinvointikysely. Koulun toimintasuunnitelma/ toteutumisaste. Move:n tulokset.	

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteutumisaste
	oppimisympäristöinä. Perusliikuntataitojen vahvistamiseen panostaminen liikunnanopetuksessa. Laajennetun liikunnan tuntikehyksen huomioiminen. Yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän suunnitelmallinen toiminta, jossa painotus liikunnan ja hyvinvoinnin edistämisen teemoissa.		
Kehitetään perusopetuksen resurssisuunnittelua. Perusopetusta toteutetaan taloudellisesti vastuullisella tavalla oppimisen ja koulunkäynnin tuesta ja turvallisuudesta tinkimättä.	Uuden perusopetuslain ja opetussuunnitelman mukainen toiminta ja päätökset. Ryhmien muodostaminen ja joustavat järjestelyt. Tuntikehystä suunniteltaessa hyödynnetään resurssilaskentaa, joka suhteuttaa opetustuntimäärän oppilasmäärään. Lukuvuoden hallinnollisessa suunnittelussa huomioidaan tuen reunaehdot ja vältetään turhaa päällekkäistä resurssointia. Huomioidaan ennaltaehkäisevät toimet ja keskitetään tukea vastaamaan tarpeeseen. Tiedolla johtaminen ja ennakointi.	Uuden perusopetuslain mukaisen oppimisen ja koulunkäynnin tuen toteutuminen. Resurssilaskenta. Turvallisuuspoikkeamien lukumäärä ja laatu. Kunnan henkilöstökysely.	

3.5.3 Opistopalvelut

Opistopalvelut ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-27 184	-25 200	-25 200	-25 200	-25 200
TOIMINTAKATE	-27 184	-25 200	-25 200	-25 200	-25 200

Kunnalla on lakisääteisenä tehtävänä järjestää asukkailleen kulttuuritoimintaa ja muiden muassa tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen. Pukkilassa tehdään yhteistyötä Mäntsälän kansalaisopiston sekä Porvoon seudun musiikkiopiston kanssa.

Taiteen perusopetusta kuvataiteessa järjestää Mäntsälän kansalaisopisto ja musiikissa Porvoon seudun musiikkiopisto. Kansalaisopisto järjestää lapsille ja nuorille taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen opetusta. Musiikkiopistossa pukkilalaisilla on seitsemän opiskelijapaikkaa. Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä taiteen perusopetuksen tunnetuksi tekemisessä pukkilalaisille perheille. Mäntsälän kansalaisopisto järjestää kuntalaisille suunnatut kurssit teatteritaiteessa sekä kansallispukujen valmistamisessa.

Kansalaisopistopalvelut

Kansalaisopistopalvelut ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-13 840	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
TOIMINTAKATE	-13 840	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000

Kansalaisopisto toteuttaa vapaan sivistystyön lainsäädännön mukaista toimintaa Pukkilassa. Opiston tehtävänä on tarjota kaiken ikäisille kuntalaisille lähipalveluna mahdollisuutta aktiiviseen, elinikäiseen ja tavoitteelliseen opiskeluun ja harrastamiseen. Kansalaisopiston toiminnalle on tyypillistä vapaaehtoisuus, omaehtoinen oppiminen, kansalaisvalmiuksien kehittäminen ja kuntalaisten hyvinvoinnin ja sosiaalisten verkostojen luominen ja tukeminen. Opisto järjestää lapsille ja nuorille taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen opetusta.

Mäntsälän kansalaisopisto tuottaa ensisijaisesti taiteen perusopetuksen, teatteritaiteen sekä kansallispukukurssit. Talousarviokaudella 2026 liikunnan ja kulttuurin kursseja tullaan järjestämään kunnan liikunta- ja kulttuuripalveluiden kautta.

Kuvataiteen perusopetus

Kuvataiteen perusopetus ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-5 373	-4 700	-4 700	-4 700	-4 700
TOIMINTAKATE	-5 373	-4 700	-4 700	-4 700	-4 700

Kustannuspaikka pitää sisällään kuvataiteen perusopetukseen kohdentuvat kulut. Kuvataiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille kohdennettua koulun ulkopuolista taidekasvatusta. Kuvataiteen perusopetuksessa järjestetään osallistujamäärän mukaan kurssit: TPO 1-2, TPO 2-3 sekä Teema-kurssi. Kuvataiteen perusopetusta Pukkilassa järjestää Mäntsälän kansalaisopisto. Järjestäjätaho määrittää vähimmäisosallistujamäärän kunkin kurssin toteuttamiseen. Toimintakaudella 2025-2026 vähimmäisosallistujamäärä on kuusi (6) osallistujaa ja toteutuneet kurssit ovat TPO 1-2 ja TPO 2-3.

Musiikkiopistopalvelut

Musiikkiopistopalvelut ULK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-7 971	-8 500	-8 500	-8 500	-8 500
TOIMINTAKATE	-7 971	-8 500	-8 500	-8 500	-8 500

Kuntamaksun perusteena on Pukkilan kunnan vahvistama taiteen perusopetuksen oppilaspaikkamäärä (7). Kuntamaksussa huomioidaan ja hyvitetään Pukkilan kunnalle opetusministeriön myöntämä valtionosuus ja opiston tuotot suhteessa oppilasmäärään (nettolaskutus). Opetuksen perusteena on opetusministeriön myöntämä järjestämislupa. Toiminnan ja opetuksen järjestämisessä noudatetaan erityislakia ja asetusta taiteen perusopetuksesta. Opetusta annetaan sekä laajan että yleisen oppimäärän mukaan. Päiväkodissa ja esikoulussa toteutetaan Porvoon seudun musiikkiopiston toteuttamana muskaritoimintaa, jonka kulut huomioidaan varhaiskasvatuksen talousarviossa.

4. Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosa on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo- ja menojen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Yhteensä	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
Myyntituotot	103 324	102 091	72 185	72 185	72 185
Maksutuotot	99 441	88 680	61 600	61 600	61 600
Tuet ja avustukset	579 777	413 150	510 600	510 600	510 600
Vuokratuotot	407 812	380 800	355 500	355 500	355 500
Muut toimintatuotot	36 494	3 900	111 500	41 500	41 500
TOIMINTATUOTOT	1 226 848	988 621	1 111 385	1 041 385	1 041 385
Henkilöstökulut	-2 968 239	-2 843 772	-3 057 373	-2 936 024	-2 936 024
Palvelujen ostot	-2 608 779	-2 770 056	-2 290 664	-2 286 364	-2 286 364
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-162 679	-155 925	-475 541	-475 541	-475 541
Avustukset	-284 204	-296 800	-344 500	-344 500	-344 500
Vuokratulot	-63 383	-45 226	-32 200	-32 200	-32 200
Muut toimintakulut	-58 758	-7 930	-19 090	-19 090	-19 090
TOIMINTAKULUT	-6 146 041	-6 119 708	-6 219 368	-6 093 719	-6 093 719
TOIMINTAKATE	-4 919 193	-5 131 087	-5 107 983	-5 052 334	-5 052 334
Verotulot	3 992 577	4 584 000	4 845 000	4 929 000	5 055 000
Valtionosuudet	663 323	684 319	610 168	610 168	610 168
Rahoitustuotot ja -kulut	111 040	125 000	199 000	164 000	164 000
VUOSIKATE	-152 252	262 232	546 185	650 834	776 834
Poistot ja arvonalentumiset	-393 194	-411 794	-456 066	-414 016	-374 959
Tilikauden tulos	-545 447	-149 562	90 119	236 818	401 875
Tilikauden yli-/alijäämä	-545 447	-149 562	90 119	236 818	401 875

Tilikauden tuloksen käsittelyerät: poistoeron muutokset, vapaaehtoisten varausten muutokset ja rahastojen muutokset eivät ole määrärahoja tai tuloarvioita, koska ne eivät ole rahoitusvaikutteisia eriä. Valtuusto hyväksyy kuitenkin niitä koskevat suunnitelmat talousarvion tuloslaskelmaosan hyväksymisen yhteydessä.

Hallituksen on tilinpäätökseen kuuluvassa toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä tai talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Suunnitelman mukaiset poistot (suunnitelmapoistot) ovat talousarvion tuloslaskelmassa kunnan tilikauden tuloksen laskemiseksi tarvittava erä. Poistosuunnitelma on hyväksytty valtuustossa. Talousarvion tuloslaskelmaosassa ja tilinpäätöksessä käytetään samoin perustein laskettuja poistoja.

VEROTULOT

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Nettotulot	3 993	4 584	4 845	4 929	5 055

Verotulot koostuvat kunnan tuloverosta, kiinteistöverosta ja yhteisövero-osuudesta.

Verotulojen erittely	TP 2024	TA 2025	Toteutuma- ennuste 2025	TA 2026
Kunnallisvero	3 231 647	3 818 000	3 718 000	4 049 000
Kiinteistövero	554 102	565 000	551 000	552 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	206 828	201 000	224 000	244 000
Yhteensä	3 992 577	4 584 000	4 493 000	4 845 000

Toteumaennuste vuodelle 2025 laadittu tarkentavana talousraportoinnin pohjalta 09/2025.

Kunnan tulovero

Kunnallisvero tuloarvio vuodelle 2026 perustuu 10,4 %:n tuloveroprosenttiin. Kunnallisvero on 4 049 000 € eli noin 6 % enemmän kuin vuoden 2025 talousarviossa. Vuoden 2027 tuloveroksi on arvioitu 4 118 000 € ja vuoden 2028 tuloveroksi 4 232 000 €.

Kiinteistövero

Kiinteistöverotuotoksi vuonna 2026 on arvioitu 552 000 €.

Valtuuston vahvistamat kiinteistöveroprosentit vuodelle 2026 ovat:

yleinen 1,30 %, vakituiset asuinrakennukset 0,74 %, muut asuinrakennukset (vapaa-ajan rakennukset) 1,30 %, rakentamaton rakennuspaikka 4,00 % ja voimalaitokset 3,10 %.

Kiinteistöverotuotto vuosina 2024–2027:

Vuosi	Kiinteistöverotuotto (€)	
2024	554 100	(toteutunut verotuotto)
2025	565 000	(TA 2025)
2025	551 000	(toteutumaennuste)
2026	552 000	(TA 2026)
2027	552 000	(TS 2027)
2028	552 000	(TS 2028)

Kiinteistöveron erittely vuoden 2026
arvio (veroennustekehikko 09/2025)

Käyttötarkoitus	Verotusarvo 1000 €	Kiinteistövero (%)	Kiinteistövero, laskennallinen 1000 €
Vakituinen asuinrakennus	44 430	0,74	329
Muu asuinrakennus	5 110	1,30	66
Yleinen	12 454	1,30	162
Rakentamaton rak.paikka	44	4,00	2
Yhteensä	62 038		559

Osuus yhteisöverosta

Yhteisöverotuotto
vuosina 2024 - 2028.

Vuosi	Osuus yhteisöverosta (€)	
2024	207 000	(toteutunut verotuotto)
2025	201 000	(TA 2025)
2025	224 000	(toteutumaennuste)
2026	244 000	(TA 2026)
2027	259 000	(TS 2027)
2028	271 000	(TS 2028)

VALTIONOSUUDET

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Nettotulot	663 323	684 319	618 168	610 168	610 168

RAHOITUSTULOT JA -MENOT

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tulot	290 454	286 000	385 000	350 000	350 000
Menot	-179 413	-161 000	-186 000	-186 000	-186 000
Netto	111 041	125 000	199 000	164 000	164 000

Rahoitusmenojen suurimman erän muodostavat talousarviolainojen korot, joihin on varattu 185 000 €. Muita rahoitusmenoja ovat provisiot ja muut lainakustannukset, verotilityskorot ja viivästyskorot. Rahoitustulot muodostuvat pääosin osinkotuloista ja peruspääoman korosta. Sijoitustoiminnassa noudatetaan valtuuston vahvistamia periaatteita. Osinkotuloiksi on arvioitu 215 000 €. Nivos Oy maksaa pääomalainan korkoa n. 30 000 €.

5. Investointiosa

Toimielin: Yhdyskuntatekniset palvelut

Hanke: Yleiset alueet

	Edellisten vuosien käyttö	Kuluvan vuoden TA	TA2026 LTK	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029
Menot	0	30 000	0	15 000	15 000	15 000	15 000
Tulot	0	20 000	0	0	0	0	0
Netto	0	10 000	0	15 000	15 000	15 000	15 000

Perustelut: Investointirahalla jatketaan kunnan yleisten alueiden ja piha-alueiden kunnostamista laadittujen suunnitelmien mukaisesti.

Suunnitelmavuodet: Määrärahalla jatketaan kunnan yleisten alueiden ja piha-alueiden kunnostamista erikseen päätettävillä hankkeilla.

Toimielin: Yhdyskuntatekniset palvelut

Hanke: Kaavateiden rakentaminen ja peruskorjaus

	Edellisten vuosien käyttö	Kuluvan vuoden TA	TA2026 LTK	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029
Menot	0	320 000	0	330 000	200 000	200 000	200 000
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Netto	0	320 000	0	330 000	200 000	200 000	200 000

Perustelut: Investointirahalla peruskorjataan kunnan kaavatieverkostoa erillisten suunnitelmien mukaisesti. Ensisijainen investointikohde on Hallitustien perusparantaminen.

Suunnitelmavuodet: Määrärahalla toteutetaan kaavateiden sekä jalankulku- ja pyöräilyväylien peruskorjauksia asemakaava-alueen kaavateiden palvelutasomittauksen mukaisessa tärkeysjärjestyksessä erillisten suunnitelmien mukaisesti.

Toimielin: Yhdyskuntatekniset palvelut

Hanke: Tievalojen rakentaminen

	Edellisten vuosien käyttö	Kuluvan vuoden TA	TA2026 LTK	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029
Menot	0	60 000	0	35 000	20 000	20 000	20 000
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Netto	0	60 000	0	35 000	20 000	20 000	20 000

Perustelut: Investointirahalla uudistetaan yleisten teiden ja alueiden valaistusta korvaamalla nykyiset valaisimet LED-tekniikalla ja uusimalla valaisinpylväitä tarvittavilta osin. Ensisijaisena kohteena Keskustien valaistuksen uudistaminen.

Suunnitelmavuodet: Investointirahalla uudistetaan yleisten alueiden ja liikuntapaikkojen aluevalaistusta.

Toimielin: Yhdyskuntatekniset palvelut
Hanke: Kunnan omistamien rakennusten peruskorjaaminen

	Edellisten vuosien käyttö	Kuluvan vuoden TA	TA2026 LTK	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029
Menot	0	170 000	0	190 000	200 000	200 000	200 000
Tulot	0	60 000	0	60 000	0	0	0
Netto	0	110 000	0	130 000	200 000	200 000	200 000

Perustelut: Investointiraha on varattu kunnan omistamien rakennusten tarvittaviin ylläpito-, korjaus-, muutos- ja rakennushankkeisiin, joista päätökset tehdään erillisten suunnitelmien mukaisesti. Hyvinvointikeskus Onnin ylläpito- ja korjaustöihin, sisävalaistuksen päivitykseen haetaan avustusta Onni Nurmi säätiöltä.

Suunnitelmavuodet: Määrärahalla toteutetaan kunnan omistamien keskeisten rakennusten peruskorjaamista erikseen päätettävillä hankkeilla.

Toimielin: Yhdyskuntatekniset palvelut
Hanke: Ulkoliikuntapaikat

	Edellisten vuosien käyttö	Kuluvan vuoden TA	TA2026 LTK	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029
Menot	0	15 000	0	0	0	0	0
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Netto	0	15 000	0	0	0	0	0

Perustelut: Ulkoliikuntapaikkoihin ei esitetä investointikohteita.

Suunnitelmavuodet: Ulkoliikuntapaikkoihin ei esitetä investointikohteita.

Teikarinmäen aluetta ja ulkoliikuntapaikkoja kehitetään yhteisöllisen rahan kautta vuoden 2026 aikana erillisten päätösten perusteella.

Toimielin: Yhdyskuntatekniset palvelut
Hanke: Muut alueet, vuosivaraus

	Edellisten vuosien käyttö	Kuluvan vuoden TA	TA2026 LTK	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029
Menot	0	50 000	0	50 000	50 000	50 000	50 000
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Netto	0	50 000	0	50 000	50 000	50 000	50 000

Perustelut: Määräraha on varaus talousarviovuoden aikana ilmaantuviin, välttämättömiin investointeihin, joista päätetään aina erikseen.

Toimielin: Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelut
Hanke: Onninkodit kalusto

	Edellisten vuosien käyttö	Kuluva vuoden TA	TA2026 LTK	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029
Menot	0	0	0	26 000	0	0	0
Tulot	0	0	0	26 000	0	0	0
Netto	0	0	0	0	0	0	0

Perustelut: Pukkilan kunta haki 11/2025 avustusta Onnin Nurmen Säätiöltä Onninkotien kalusteiden uusimiseen. Edelliset, 20 vuotta käytössä olleet kalusteet olivat käyttöikänsä lopussa. Onninkotien toimivaksi, harmoniseksi ja viihtyisäksi suunniteltu sisustus edellyttää kalusteilta ominaisuuksia, joita hyvinvointialue ei voi tarjota palveluasumiseen. Tällaisia ominaisuuksia ovat muun muassa kalusteiden visuaalinen ilme. Säätiön kalustehankinnan tuki mahdollistaa testamentin hengen mukaisen alkuperäisen ajatuksen toteutumisen: seniorit saavat asua palvelutalossa, joka on suunniteltu visuaalisesti miellyttäväksi ja toiminnalliseksi kokonaisuudeksi asukkaiden tarpeita ja oikeuksia kunnioittaen sekä hyvinvointia tukien. Myönteisen avustuspäätöksen myötä kunta tekee hankintaohjeistuksen mukaisen kilpailutuksen ja hankinnan alkuvuodesta 2026.

6. RAHOITUSOSA

Talousarvion rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Rahoitusosa esitetään vähennyslaskukaavan muodossa. Välisummana esitetään Toiminnan ja investointien rahavirta. Ylijäämäinen välisumma osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulo-rahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella. Mainitun välisumman ja rahoituksen rahavirran yhteen laskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kunnan maksuvalmiuteen.

Rahoituslaskelma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	-152 252	262 232	546 185	650 834	776 834
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	22 000				
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 331 547	-1 245 000	-646 000	-485 000	-485 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	190 831	80 000	136 000		
Hyödykkeiden myyntitulot	41 992				
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 228 976	-902 768	36 185	165 834	291 834
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset	50				
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 500 000	1 700 000	3 900 000	4 800 000	1 300 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-527 898		-605 132	-4 296 315	-890 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 405 260	-527 898	-2 600 000		
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-227 021				
Rahoituksen rahavirta	1 339 871	1 172 102	694 868	503 685	410 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	110 895	269 334	731 053	669 519	701 834

Lainat

Kunnan kirjanpidon mukaiset lainat vuonna 2026:

Kohde/lainanottaja	Lainamäärä 1.1.2026	Lainamäärä 31.12.2026
Kunnan lainat rahoituslaitoksilta	9 398 947	10 093 816

Kunnalla on ollut käytössä vuodesta 2005 kuntatodistusohjelma maksuvalmiuden ylläpitoon (kuten tilapäisen kassalainan ottaminenkin), pitkäaikaisten lainojen koon kasvattamiseen ja itsenäisenä instrumenttina rahoituksessa. Liikkeelle laskettavien kuntatodistusten nimellismäärä saa olla yhteensä enintään 5 miljoonaa euroa (valt. 14.3.2005, § 20). Kuntatodistusohjelmaa on hyödynnetty kunnan rahoituksessa runsaasti sen edullisuuden ja joustavuuden vuoksi. Kuntatodistuksia muutetaan aika ajoin pidempiaikaisiksi lainoiksi.

Tilinpäätöksessä 2024 kunnan lainakanta oli 7 426 845 €. Kuluvan vuoden lopussa lainakannan arvioidaan olevan 9 398 947 €, josta pitkäaikaisia kiinteäkorkoisia lainoja 828 947 €, pitkäaikaisia vaihtuvakorkoisia lainoja 5 970 000 €, sekä kuntatodistus 2 600 000 €.

Suunnitelmakaudella varaudutaan ottamaan uutta lainaa 3 900 000 € vuonna 2026, 4 800 000 € vuonna 2027 ja 1 300 000 € vuonna 2028. Uutta lainaa otetaan todellisen tarpeen mukaan. Osa lainanottovaltuudesta voidaan jättää käyttämättä. Lainoja nostetaan kunnan kassatilanteen mukaan. Vanhoja lainoja suunnitellaan lyhennettävän suunnitelmakaudella seuraavasti: 605 132 € vuonna 2026, 4 296 316 € vuonna 2027 ja 890 000 € vuonna 2028.

Kunnan lainamäärän kehitys:

Vuosi	Lainamäärä 1.1.	Lainanotto arvio	Lyhennys pitkäaik. lainat / kuntatod.lyh.	Tilastokeskus 31.12.2024 / asukasmäärä 1743 Lainaa € / as. 31.12.
2024 yht.	5 860 003	3 500 000	1 633 158	4 338
pitkäaik.	3 760 003	3 500 000	664 407	
kuntatod.	2 100 000	0	300 000	
2025 yht.	7 426 845	2 500 000	527 897	5 392
pitkäaik.	5 626 845	1 700 000	527 897	
kuntatod.	1 800 000	800 000	0	
2026 yht.	9 398 947	3 900 000	3 205 132	5 791
pitkäaik.	6 798 947	3 900 000	605 132	
kuntatod.	2 600 000	0	2 600 000	
2027 yht.	10 093 816	4 800 000	4 296 316	6 080
pitkäaik.	10 093 816	4 800 000	4 296 316	
kuntatod.	0	0	0	
2028 yht.	10 597 500	1 300 000	890 000	6 315
pitkäaik.	10 597 500	1 300 000	890 000	
kuntatod.	0	0	0	

Liitteet

Investoinnit 2026-2028

	TA 2025	TA 2025+ muutos	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Yleiset alueet					
MENOT	30 000	30 000	15 000	15 000	15 000
TULOT	20 000	20 000	0	0	0
NETTO	10 000	10 000	15 000	15 000	15 000
Kaavatiet					
MENOT	380 000	380 000	365 000	220 000	220 000
TULOT	0	0	0	0	0
NETTO	380 000	380 000	365 000	220 000	220 000
Ulkoliikuntapaikat					
MENOT	15 000	15 000	0	0	0
TULOT	0	0	0	0	0
NETTO	15 000	15 000	0	0	0
Kunnan omistamien kiinteistöjen peruskorjaus					
MENOT	170 000	170 000	190 000	200 000	200 000
TULOT	60 000	60 000	110 000	0	0
NETTO	110 000	110 000	80 000	200 000	200 000
Muut alueet, vuosivaraus					
MENOT	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
TULOT	0	0	0	0	0
NETTO	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Muut pitkävaikutteiset investoinnit					
MENOT	600 000	620 000	0	0	0
TULOT	0	0	0	0	0
NETTO	600 000	620 000	0	0	0
Koneet ja kalusto					
MENOT	0	0	26 000	0	0
TULOT	0	0	26 000	0	0
NETTO	0	0	0	0	0
MENOT YHTEENSÄ	1 245 000	1 265 000	646 000	485 000	485 000
TULOT YHTEENSÄ	80 000	80 000	136 000	0	0
NETTO YHTEENSÄ	1 165 000	1 185 000	510 000	485 000	485 000